

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996, 2994 in 2030

SLOVENECE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 ir
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Nova poša naše agrarne politike

Vedno bolj čutimo tudi pri nas svetovno go-
spodarsko krizo. Zlasti pa je pri nas občutna
agrarna kriza, ker smo v prvi vrsti agrarna država.

Najbolj je razvidna agrarna kriza iz nizkih
cen kmetijskih proizvodov. Dočim so industrijski
proizvodi padli v zadnjih dveh letih le bolj malo
v ceni, je padec cen kmetijskih pridelkov izredno
velik. Še septembra 1928 je znašal indeks cen
Narodne banke za kmetijske proizvode (brez ži-
vine in proizvodov) 132, lani septembra je padel
na 102,9, letos v septembru na 78. Istočasno je
indeks industrijskih proizvodov nazadoval od 95
v septembru 1928 na 50,2 v septembru lani in
na 78,2 v septembru letos. Cene kmetijskih pri-
delkov so danes znatno nižje kakor pred vojno,
seveda če vpoštevamo razvrednotenje dinarja po
vojni.

Padec cen je svetoven gospodarski pojav, ki
ga v raznih državah bolj ali manj čutijo. Skušajo
ga pač preprečiti z najrazličnejšimi ukrepi, ker
ga smatra vsaka država za svoj problem. V Nem-
čiji zvišujejo carine, v Českoslovaški ravno tako.
Nadalje namerava Českoslovaška vpeljati za mlino
obvezno meljavo domačega žita (70%), le 30%
vsega žita za mletje se sme uvažati. Romunija
daje izvozne premije. Agrarne države srednje Ev-
rope se skušajo organizirati. Komaj je poteklo
nekaj časa od konference v Ženevi za ukinjenje
previsoke carinske zaščite, že je več držav zvišalo
uvozne carine, pa je pričakovati še nadaljnega
zvišanja.

Tudi pri nas smo v težkem položaju. V letih
dobre letine nam čez domačo potrebo preostaja
mnogo pšenice in koruze. Toda vedno težje je
prodati te presežke. Uvozne države zvišujejo ca-
rine, industrijske države streme z uspehom za po-
večanje lastne kmetijske proizvodnje in tako se
postavljajo našemu agrarnemu izvozu vedno večje
ovire. Vse kaže, da bo težko vzdržati tekmo na
svetovnem trgu z velikimi agrarnimi državami. Ra-
čunati pa seveda moramo s tem, da bo treba pre-
sežke vsekakor prodati. Letos se izvoz ne razvija
ugodno: v septembru smo izvozili samo 20.682 ton
pšenice, lani pa 62.490 ton. Še večji pa je padec
vrednosti izvoza.

Iz vseh teh razlogov je razumljivo stremle-
nje, da si skušamo obdržati predvsem notranji trg,
na katerem lahko dosežemo višje cene kot pri
izvozu. V ta namen so zvišane uvozne carine za
žito, koruzo, krompir, itd. Ta podvojitev uvoznih
carin ima predvsem namen onemogočiti tuj uvoz
k nam. Poročali smo že, da smo lani uvozili 19.326
ton koruze za 48,2 milj. Din, nadalje ovsa za 1,6,
ječmena za 17,7 milj. Din. Koruza je prihajala iz
severno ameriških Združenih držav v Dalmacijo.
Pomislimo samo, kakšno dolgo pot je morala na-
rediti, pa kako blizu so Dalmaciji žitnice naše
države.

Druga posledica povišanja uvoznih carin pa
bodo višje cene žita. Že sedaj so naše žitne cene
nado svetovno paritet. Vprašanje pa je, če bodo
višje cene šle v korist producentov. Ni nam znano,
kakšne so zaloge v rokah producentov in koliko
je že nakupila trgovina. Če so producenti svoje
blago že prodali, potem ne bodo imeli od povi-
šanja cen nikakega haska. Na drugi strani pa po-
meni zvišanje cen obremenitev našega konzuma,
ki bo moral tako prispevati k reševanju kmetijs-
ke krize. Posebno bodo prizadeti naši kmetji, ki
bodo morali zadostiti svoji potrebi, ki znaša do
5000 vagonov letno, po višjih cenah.

Ta manipulacija žitnih cen bo sicer prinesla
višje cene producentom in trgovini, na drugi strani
pa škodo konzumu in o izvozu pri takih cenah
ne bo govora.

Mislimo, da bi bilo istočasno v še večji meri
potrebno, da se znižajo bremena, ki jih mora no-
siti naš kmet, pa tudi ves ostali konzum. Pred-
vsem so tu naši karteli. Vedno čujemo o padanju
cen kmetijskih pridelkov, na drugi strani pa se
cene industrijskih izdelkov veliko počasneje zni-
žujejo, če ne ostajajo n. pr. pri nekaterih pred-
metih celo neizpremenjene. Že večkrat smo opo-
zarjali na vseukupnem gospodarstvu škodljivo po-
litiko kartelov. Vzemimo samo kartel sladkornih
tovarn. V tem kartelu sta tudi dve državni tovarni
sladkorja. Vse tovarne spravljajo letno milijonske
dobičke, pri tem pa plačujejo kmetom prav nizke
cene za sladkorno peso. Poleg vsega tega pa je
skoro ves kapital teh tovarn v inozemskih rokah
in inozemski delničarji vlečejo težke milijone na
dividendah. Tu bi bilo treba znižati ali trošarine,
raje pa uvozne carine, da tako prisilimo sladkorne
tovarne k znižanju cen. Tovarne tudi izvažajo v
letih dobre kampanje sladkor v inozemstvo. Če ga
izvažajo z dobičkom, potem bi bilo nujno potreb-
no znižanje cen na domačem trgu. Če ga pa iz-
važajo z izgubo, plačujejo to izgubo naši konzum-
enti pri visokih cenah na notranjem trgu.

Pozdraviti pa moramo dejstvo, da je uvoz
produksijskih sredstev (strojev itd.), v kolikor jih
ne izdelujemo v državi, prost. S tem pospešujemo
našo obrtno in industrijsko delavnost, nadalje omo-
gočamo nove investicije. V nasprotju s konzumnim
blagom (manufaktura) ne pomeni uvoz produkcij-

Sušak, 4. nov. z. V zvezi s prihodom mini-
strov na Sušak je župan izdal proglas na meščane
in jih pozval, da razobesijo zastave. V ponedeljek
zvečer se je na kolodvoru ob prihodu ministrov
zbrala množica ljudstva. Navzoči so bili delegati
vseh oblasti in društev iz Primorja.

Pri sprejemu je župan Ružič v kratkem go-
voru pozdravil ministre. Odgovoril mu je minister
ing. Sernec. Poleg Serneca so prišli ministri Preka,
Maksimović, Demetrovič in Švegel.

Odšli so na županovo stanovanje, kjer jim je
bila prirejena večerja. Med večerjo je župan Ružič
nazdravil Nj. Vel. kralju.

Danes ob 9 je bila v mestni posvetovalnici
izredna slavnostna seja mestnega zastopstva. S te
seje se je odposlal Nj. Vel. kralju in predsedniku
vlade pozdravni brzojav. Župan Ružič je pozdrav-
il ministre in naglasil, da je to prvič, da pride
ljudstvo v stik z ministri. Ker vlada želi, da bo
poučena o potrebah ljudstva, zato pozdravlja
ministre.

Nato je župan Ružič govoril o raznih potreb-
bah mesta, posebno o potrebi, da Sušak prevzame
položaj, ki ga je svoječasno imela Reka. Ministrum
je priporočal rešitev raznih važnih mestnih vpra-

šanj: carinska skladišča, železniške zveze z Mar-
tinščico, ureditev bakarskega pristanišča, vpraša-
nje zveze Slovenije z morjem, šolsko vprašanje,
zgraditev socialnih stanovanj in zgradbo Okrožne-
ga urada za zavarovanje delavcev, poštnega po-
sloja in drugo. Po govoru mestnega zastopnika
Kolombe je govoril minister Juraj Demetrovič, ki
se je zahvalil za lep sprejem. Naglasil je, da so
ministri prišli po kraljevi naredbi in mu bodo o
vsem poročali.

Ob 11 je bila v kinu širša konferenca mini-
strov in delegatov iz občin sušškega okraja. Za
predsednika zborovanja je bil imenovan profesor
Špintič, ki je pozdravil ministre.

Prvi je govoril dr. Dinko Trinajstić. Banski
svetnik Milan Banić je naglasil, kako je ljudstvo
tega kraja sprejelo novo stanje in se navdušeno
izrazilo za Nj. Vel. kralja.

Župan Kraljević Capponi je poudarjal po-
trebo ureditve ladjedelnice. V imenu Gorskega
kotarja je govoril svetnik Steiner o gozdovih in
domači lesni industriji. Banski svetnik Rivo Secchi
iz Senja je navdušeno govoril o kraljevem aktu
6. januarja. Profesor Vuković je spopolnil Steiner-
jev govor.

Minister Švegel je govoril o splošni gospo-
darski depresiji. Nato je dobil besedo

minister Juraj Demetrovič,

ki je naglasil, da so prišli člani vlade, da se pri
ljudstvu poučijo o njegovem stanju. Povsod, pa
tudi na Sušaku, so bile projektirane daljše konfe-
rence. Po spontani volji ljudstva je prišlo do tega,
da so se te konference pretvorile v velika javna
zborovanja. To je dokaz, da narod odobrava kral-
jevi akt od 6. januarja in da narod želi stika s
kraljevimi ministri, da jih pouči o potrebah.

Minister je dalje naglasil, da je prepričan, da
bi se vsi plebiscitarno izjavili, če bi sedaj prišlo
do plebiscita in če bi se ljudstvu stavilo vpraša-
nje, ali je zadovoljno s sedanji mstanjem ali pa je
za povrnitev starega.

Dalje je govoril o diktaturi in demokraciji iz
dejal, da ima naš kralj največ zaupanja v celen
naše mnarodo, kakor ga ni prej imel nikdo. Narod
popolnoma odobrava kraljevo politiko.

Nato je govoril minister Preka in v zanos-
nem govoru povdarjal edinstvo vseh Srbov, Hrvat-
ov in Slovencev. Za njim je govoril kmet Kastelan

„Vse gre na bolje“ Zanimive izjave Neudorferja in Drinkoviča

Belgrad, 4. nov. m. Del ministrov je na
svojem potovanju prišel v Bielovar, kjer so
bili zelo svečano sprejeti. V imenu prebivalstva
je govorilo več oseb, nakar so imeli govore
ministri Neudorfer, Kumanudi in Drinković.
Posebno sta vzbudila pozornost govora obeh
hrvatskih ministrov, ki sta zelo značilna.

Minister brez portfelja Neudorfer je
izjavil tole:

»Vsi veste, da sem bil član bivše Hrvatske
seljačke stranke od njenega začetka in veste,
kaj smo v tej stranki pomenili Sibeničnik, Preka
in jaz. Počakali smo, da vidimo kak učinek
bo imel manifest od 6. januarja in akt od 6.
oktobra. Ko smo videli, da je edino prava pot
po kateri gremo in po kateri moremo iti, smo
imeli toliko poguma, da smo prevzeli ta naš
posel.

Sedeti v zapečku, zabavljati in psovati, to
more vsakdo. Ne bomo dalje čakali. Rezultati
bodo pokazali, da je to prava pot. Ne bo pre-
teklo 20 let, ko bomo to doživeli. Zgodovina bo
pokazala, kdo je imel prav. Če je med Vami
še kdo, ki misli, da to ni prava pot, ta je na
napačni poti. Ta država je naša, za katero se
moramo boriti in dati zanjo svoje življenje.
Ne dajte se varati po kaki zunanji akciji. Vse
je laž. Čim sem se lotil tega posla, so prišli
odposlanci naših bivših prijateljev Stjepana
Košutića in so me prosili, da bi se Košutić in
Krnjević lahko vrnila v domovino. Pri tem
moram izpovedati zelo grobo besedo: »Tej ci-
ganščini se mora napraviti konec. Vi morate
biti zavedni in iti po tistih poteh, po katerih
smo šli mi, to je govoriti se mora resnica. To
kar mislimo, to smo Vam tudi od srca povedali.

Sedaj so se razmere, hvala Bogu, obrnile
na bolje. Vse gre na bolje...
Mi ne govorimo skozi okno, mi ne lovimo
kroglice, gremo med ljudstvo, da se poučimo
o njegovih željah in težnjah. Mnogo je teh
želj. Ministrski svet je na kraljevo zahtevo
sklenil, da gremo med ljudstvo in da ga ču-
jemo.

V nadaljnjem govoru je minister odgovar-
jal na razna aktualna vprašanja, ki so jih na-
vzoči stavili.

Minister Kumanudi je v svojem govoru
govoril o gospodarski krizi in o korakih, ki
jih je vlada podvzela o agrarni banki, o go-
zdarskem zakonu, o zboljšanju uprave, o iz-
enačenju zakonov, o glavnih ciljih manifesta
od 6. januarja in akta 5. oktobra.

Poslednji je govoril minister dr. Mate
Drinković, ki je med drugim izjavil:

»Kot Hrvat, ki je vse svoje življenje delal
za uresničitev hrvatskih ciljev, sem mnenja,
da niso storili dobro tisti, ki niso prišli na to
zborovanje. Vsakdo naj si zapomni, da ne
prihajamo na ta zborovanja, da iščemo kako
odobritev ali da iščemo in lovimo kakor kro-

lice. Kdor to misli, se moti. Prišli smo, da spo-
znamo želje in misli ljudstva, da bi na pod-
lagi tega usmerili naše delovanje...

Kraljevi program je izdelan v skladu z
življenjem našega ljudstva. Ta program živi
med ljudstvom od njegovega postanka. Hrvat-
ska država, ki je segala od juga do severa in
bila v stiku z Madjari in Benečani, je morala
podležiti, država slavni Nemanjčev, ki je ho-
tela izpeljati isto tak program, in se je raz-
širila proti severu in zahodu, je prav tako
morala podležiti radi pritiska iz vzhoda. Tudi
poskusi vseh naših plemen v središču našega
naroda Tvrtka, Dabiše, bratov Hrvatov, se
prav tako niso mogli izpeljati. Vsi ti neuspehi
prihajajo od tod, ker se noben del našega na-
roda ni mogel sam vprti ne na sever, ne na
vzhod, ne na zahod.

Današnja državna tvorba je potrebna za
ohrano našega naroda. Brez naše skupnosti in brez
skupnega delovanja ne more obstajati naša drža-
va, ker bi vsak poskus posameznih delov imel isti
neuspeh, kakor pri naših prednikih. Zato je norost
politika tistih, ki mislijo, da bi mogli z našo raz-
delitvijo uresničiti narodne ideale. Jugoslavija in
jugoslovanstvo pomenita medsebojno podporo in
istovestnost ciljev, edinstvo obrambe in skupnega
napredka v sedanjosti in bodočnosti.

Kot Hrvat sem samo ponosen, da sem delal
kar sem mogel storiti za ustvaritev te države, za
katero so mnogi v preteklosti delali... Radi tega
smo vsi, brez razlike imena, vere in poklica, hval-
ležni kralju za manifest od 6. januarja in za dela,
ki so se doslej ustvarjala. Če bi teh ne bilo, ne
vem, kako in s kakšnimi sredstvi bi prišlo do
pomirjenja in dela. Naša država je produkt sto-
letja, prelite krvi požrtvovalnih ljudi. Zato tisti,
ki ne marajo ali nočejo sodelovati v delu na kon-
solidaciji, grešijo proti sebi in svojemu ljudstvu.

Tisti, ki mislijo, da bi se dalo stanje, ki se
je ustvarilo s kraljevim manifestom, spremeniti, se
motijo. To stanje mora trajati do takrat, dokler
vsi deli našega naroda in vsi kraji naše države
ne bodo razumeli, da se je v tej državi uresničila
i velika Hrvatska i velika Srbija. To je naša skup-
na hiša, ki jo imamo vsi radi in ki jo bomo vsi
brez razlike branili. To je naša skupna hiša, v
kateri se bo spoštovalo vse tisto, kar je dobro,
spoštoval tudi ponos in delo, skupna hiša, v ka-
teri bomo vsi enaki z istimi pravicami in dolž-
nostmi. To je pravo jugoslovanstvo, ki nima nič
skupnega z onim strankarskim jugoslovanstvom.

To smo Vam hoteli povedati, ne toliko radi
Vas, ki ste prisotni, marveč radi onih odsotnih in
sicer zato, da jih prepričate, da se bo tisto, kar
smo dejali, tudi uresničilo na korist in srečo drža-
ve in slavo kralja. Slava ustvarja velike in mo-
gočne države, močne na znotraj, ugledne na zunaj.
Jaz verujem v Boga, da bo tudi to uspelo.

Nato so bile prirejene živahne manifestacije
Nj. V. kralju. Po končanem zborovanju so ministri
potovali preko Zagreba v Belgrad.

Gospodarski položaj Bele krajine Govor banskega svetnika g. Nemanjčiča v Karlovcu

V Karlovcu je pozdravil gg. ministre banski
svetnik in bivši poslanec gosp. Nemanjčič s sledečim
navogorom:

Gospodje ministri! Čast mi je, da Vas kot
banski svetnik črnomoškega sreza najiskrenejše
pozdravljam. Naš srez je 3. oktobrom priklopljen
savske banovini. Tu je tako imenovana Bela kra-
jina. Preje nas je ločila Kolpa, sedaj nas mejijo
Gorjanci. Bela krajina je bogata naravnih krasot,
a njen gospodarski položaj je siromašen. Njeno
prebivalstvo se bavi z vsemi gospodarskimi pano-
gami, največ z vinogradništvom, ki pa ne donša
zadnje čase nobenega dohodka zaradi težke vino-
gradniške krize. Da to krizo ublažimo, smo usta-
novili vinogradniško zadrugo in zgradili potrebno
klet, zanašajoč se na podpore države in banovine.
Niti od prve niti od druge nismo dobili ničesar.

skih sredstev samo enkratne obremenitve naše
plačilne bilance, pač pa plodonosno naložbo, ker
se z novimi stroji poveča naša domača produkcija
in dosledno zmanjša uvoz.

Zaradi tega prosimo gospoda kmetijskega ministra,
da nam z izdatno podporo pomaga. Enako prosi-
mo tudi kraljevo bansko upravo. Z zakonom se
nam je zagotovila železniška zveza z morjem skozi
poljansko dolino na Vrbovsko. Prosimo gospode
ministre, da se za to zadevo zavzamejo in da se
začne tudi tukaj z delom, kakor smo čitali o drugih
progah, ki jih začno graditi v najkrajšem času.
Zelo nam je potrebna tudi železniška zveza Črno-
melj—Severin. S tem bomo dobili ubogi domačini
zaslugek, da ne bomo prodajali svojih moči tujemu
kapitalu. S tem boste privezali tudi ljudi na doma-
čo grudo.

Velike težkoče imamo tudi sedaj, ko smo
pripadli v novo banovino, ker nimamo čez Kolpo
najnujnejših prehodov. Imamo le most v Metliki
in na Vinici, med katerim je 60 km vodne struge.
Zato je nujno potrebno, da se vmes zgradi nov
most, ki bi vezal obe strani Kolpe, kar je za go-
spodarstvo zelo važno.

Bela krajina ima kraški značaj. Zato je v
višjih vaseh brez studencev. Prebivalci pa je v
veliki večini brez zdrave pitne vode. Bivši ljub-

ljanski oblastni odbor se je lotil tega važnega vpra-
šanja in izdelal načrt, kako bi preskrbel deželo
z vodo. Zamislil je vodovod, ki bi oskrboval z vodo
45 vasi. Prišla bi iz zdravih, dobrih studencev brez
filtrirnih naprav in visoko ležečih priprav.

Zelo pozdravljam misli, ki jih je podal na-
čelnik mesta Karlovca (govoril je o elektrifikaciji
okoljskih srezov), in prosimo gospode ministre,
da nam tudi v tej točki pomagajo. Črnomoelj je z
elektriko za silo preskrbljen. Mesto Metlika in vsa
okolica pa sveti s petrolejkami. Metlika je sicer
imela malo električno centralo, toda ta je lani po-
gorela. Nato je stopilo mesto Metlika v dogovor z
občinskimi svetom mesta Karlovca, da bi dobivalo
električni tok iz Ozlja. Pogodba je sklenjena za
vso 600.000 Din, toda pri banski upravi v Zagre-
bu je ta zadeva naletela na neke težkoče in zato
prosimo gospode ministre, da napravijo pri savski
banski upravi potrebne korake, da se to pereče
vprašanje čim prej ugodno reši.

Nadalje Vas prosimo, gospodje ministri, da
sporočite gospodu ministru javnih del, da uvrsti
lansko leto izločene ceste v vrsto banskih cest I.
in II. razreda, s čimer se bo občina olajšala težke-
ga bremena. Enako prosim tudi, da se vprašanje
kuluka stavi z dnevnega reda, ker tukajšnji davko-
plačevalci že itak plačujejo za vzdrževanje banskih
cest 42% doklade na vse direktne in indirektne
davke.

Glede davka, gospodje ministri, Vas prosimo,
da brzojavno pozovete davčno upravo v Črnomoelju,
da pri terjanju milo postopa in ne zaračunava za-
mudnih obresti vsaj 14 dni po prejemu plačilnega
naloga. Isto velja za eksekucijske stroške. S tem
zaključujem, gospodje ministri, svoj govor s pro-
šnjo, da naše želje in potrebe sporočite Nj. Vel.
kralju in ministrskemu predsedniku.

Nj. V. kralj in kraljica potujeta

Belgrad, 4. nov. m. Nj. Vel. kralj in kraljica
sta z jacht »Dragor« danes prispela v Kladovo,
kjer ju je prebivalstvo navdušeno sprejelo. Od tam
sta odpotovala v Jabukovac.

Dr. Korošec na Hvaru

Dubrovnik, 4. nov. z. Bivši minister dr. Koro-
šec, ki je doslej bival v Dubrovniku, je odpotoval
na Hvar, kjer ostane nekaj dni, nato se vrača v
Lapar.

Hrvatski kmetje v Sumadiji

Belgrad, 4. nov. m. Po Sumadiji potujejo
hrvatski kmetje iz Zagorja. Srbski kmetje jih po-
vsod navdušeno sprejemajo in dokazujejo bratsko
ljubezen do hrvatskih bratov. Pojutrišnjem pri-
spejo v Belgrad, kjer se jim pripravljajo veličasten
sprejem.

Predlogi zveze industrijcev

Belgrad, 4. nov. AA. Zveza Industrijev za
predelavo železa in kovin je poslala gg. predse-
dniku ministrskega sveta in ministrom gospodarskih
resorov dolgo vlogo v svrhu zaščite domače kovin-
ske industrije. Vloga se bavi z javnimi deli v zvezi
z morebitnim posojilom v inozemstvu. Če pa se
morajo dela hitro izvršiti in je za to potrebno obr-
niti se na tuja podjetja, predlaga zveza to-le:

1. Če se dela odstopijo v inozemstvo, se ne
smejo dati nikakoli popusti, ki se protivijo zakonski
zaščiti domače industrije.

2. Če se v primeru sklenitve posojila v ino-
zemstvu sklenejo dela, naj se postavi določba, da
se smejo uvoziti samo oni predmeti, ki jih domača
industrija ne izdeluje.

3. Če se morajo sirovine in polfabrikati izva-
žati iz inozemstva, je treba postaviti določbo, da
se brezpogojno prepusti kasnejša obdelava in do-
delava domačim podjetjem.

Dunajska vremenska napoved. Nastopile
bo hladnejše vreme s padavinami.

Zagrebska vremenska napoved: Nestalno in
slabo vreme z nizko temperaturo bo trajalo dalje

Ukrajinci prosili papeža za pomoč

Vodilni ukrajinski politiki v ječi

Lviv, 4. novembra. II. Politična policija je aretirala predsednika ukrajinskega parlamentarnega kluba dr. Levickega, nadalje poslanca dr. Martinčaka in glavnega urednika ukrajinskega lista »Dilo« Mudrija. Radi bližnjih volitev se pripravljajo še strožje postopanje proti Ukrajincem in proti ukrajinski narodni stranki, kateri se grozi s procesom radi rovarjenja proti državi.

Ukrajinski unijski nadškof knez Sceptycki se je vrnil iz Varšave ne da bi bil sprejet od predsednika vlade maršala Pilsudskega. Visoki cerkveni knez nosi znake velike duševne utrujenosti, vendar na zunanje ne pokaže, da je položaj Ukrajincev postal brezupen. V prestolici je skušal prepričati vse odgovorne kroge o tragiki, ki ga bo rodilo nezaznavanje ukrajinskih težav. Nikjer ni našel podpore. Ukrajinci so mu mislili prirediti veličasten sprejem, toda poljske oblasti so vsako zbiranje prepovedale. Naroda se je polastil obup.

Rim, 4. novembra. X. Iz vatikanskih krogov poročajo, da so v Rimu živeči Ukrajinci brez razlike verske pripadnosti, torej katoliki in pravoslavni poslali na državno tajništvo spomenico o preganjanju Ukrajincev od strani poljske vlade. Spomenica je namenjena za papeža samega, ker so si Ukrajinci svesti, da je vsaka druga pomoč izključena. V spomenici naglašajo, da poleg civilnega prebivalstva tudi ukrajinska duhovščina nosi posledice poljske strahovlade. Ljudstvo je bilo oropano ne samo pravice, ki ji jo osigura mednarodno pravo,

ampak celo onih, ki izvirajo iz božjega prava. Vse ukrajinske prosvetne in gospodarske ustanove so bile porušene. Edini, ki imajo od tega dobiček, so boljševiški propagatorji, ki trosijo nezadovoljnost in v splošnem obupnem stanju, v katerem se narod nahaja, lovijo svoje žrtve. Boljševizem, ki je največji nasprotnik krščanstva, se sedaj predstavlja kot zagovornik in sicer kot edini zagovornik ukrajinskega ljudstva. Vsi drugi molčijo, svetovni tisk ne poroča o preganjanju, ki se vrši v srcu Evrope. Okrog ukrajinskega vprašanja se je napravila umetna tišina kot svoje dni okrog izumiranja armenskega naroda. Posredovanje Vaše svetlosti pri poljski vladi v prilog Ukrajincev bi morda imelo ta uspeh, da se enkrat napravi konec samoljubnim grozodejstvom, katere povzročajo poljski vožaki med Ukrajinci, morda celo brez vednosti centralne vlade.

V Vatikanu ne poročajo, kakšne korake namerava Sveta Stolica ukreniti v prilog te spomenice. Diplomatski krogi pri Sveti Stoli pa so mnenja, da bo tudi tokrat najvišja moralna oblast sveta povzdignila svoj glas, kakor hitro bo zvedela, da so človeške pravice teptane.

Varšava, 4. novembra. II. Na zunanjem ministrstvu so bili oficijozno obveščeni o neki spomenici, katero so v inozemstvu blivajoči Ukrajinci poslali na Sveto Stolicu. Poljski vladi je zelo neprijetno, da je ukrajinsko vprašanje dobilo mednarodno značaj, še bolj pa, da so postali nanj pozorni katoliški krogi vsega sveta, ki so vedno vi-

deli v Poljski katoliško državo in zaščitenico zapadne Evrope pred brezbožnim boljševizmom. V nekaterih krogih zelo očitajo maršalu Pilsudskemu, da ni hotel niti sprejeti nadškofa Sceptyckega. Poljska se ima mnogo zahvaliti maršalu Pilsudskemu, toda njemu manjka tako sodijo, pravilne razsodnosti in težavnih položajih. Ako bi se pred desetimi leti ne bil podvrnil nasvetom francoskega generala Weyganda, bi Poljske danes ne bilo, in če se danes ne bo pustil svetovati, zna Ukrajina postati grobokop poljske države. Isti krogi tudi ne odobravajo politike, katere se izvršuje v Galiciji z ozirom na volilni boj. V Pšemislju, Svienanlju, Koninu, Stanislavovu in Lvovu so bile uničene ukrajinske volilne liste. Ta pritisk bo prisilil Ukrajince v pasivno politično življenje in, kar je mnogo huje, do tega, da si bodo iskali zaveznikov, kjerkoli jih bodo dobili.

Iz nepotrjenih virov se čuje, da se je nedavno mudil v Varšavi visoki cerkveni knez, katerega je poslala v poljsko prestolico francoska vlada, da vpliva pomirjevalno. Taka misija se zdi mogoča, ker bi ne bila prva v zgodovini zadnjih deset let (potovanje škofa Baudrillarta v Prago leta 1922. — op. ured.) in ker ima Francija interes na tem, da ostane Poljska močna in konsolidirana. V slučaju, da bi se spustila v kakšne avanture, bi v Franciji brez dvoma zmagala sedaj še slaba struja, ki svetuje zvezo z Nemčijo in izobčenje Poljske iz interesnega kroga francoske zunanje politike.

Napad na fašističnega podčastnika

Trst, 4. nov. z. Preteklo noč je bil napaden pri vasi Log podčastnik milice Corretti, ki se je prej imenoval Kuret. Vsi fašistični listi pišejo o tem napadu zelo obširno in naglašajo, da so ta napad izvršile slovenske teroristične organizacije, in sicer na istem mestu, kjer je bil lani v decembru Kuret še napaden. Listi naglašajo, da se je napad izvršil po istih metodah, po katerih se je izvršil napad na Sottosantija. Iz tega razloga pišejo, da je napad izvršila ista slovenska teroristična organizacija.

Trgovinska politika britanskega cesarstva

London, 4. novembra. AA. Trgovinski minister Graham je govoril včeraj tekem debate o konservativnem izpremenjevalnem predlogu v vprašanju odgovora na prestolni govor o imperijalni politiki. Podal je pregled problemov, pred katere so bili postavljeni delegati na imperijalni konferenci in poročal o predlogu kanadskega ministrskega predsednika Bennetta, naj se zvišajo carine na inozemsko blago za 10 odstotkov. Minister je omenil, da trguje Anglija sedaj tretjino z deželami imperija, tretjino z Evropo in tretjino z drugimi inozemskimi državami. Vsako povišanje carin ne bi najno imelo za posledico takojšnjo zmanjšanje obsega trgovine, gotovo pa bi ustvarilo opasno situacijo.

Minister je nadalje naglasil, da bi se v mejah imperija lahko veliko storilo za ožvilenje trgovine in industrije s prostovoljno racionalizacijo in reorganizacijo industrije in trgovine v raznih delih imperija. Mnogo poti vodi k temu cilju. Imperijalna konferenca jih je proučila z največjo temeljitostjo.

Nadalje je Graham poudaril potrebo popolne reorganizacije angleške industrije, ki naj se prilagodi tako novim razmeram svetovne trgovine. Reorganizacija mora biti temeljita. Onemogočena pa bi bila, če bi se Anglija zapletla v carsko vojno, ki bi gotovo nastala, če bi konservativni predlogi obveljali. V igro je vključil Graham, prihajajo narodni in mednarodni trusti in sindikati. Ali ima Anglija presto trgovino ali ne, ni bistveno. Jedro tega problema je, da najde Anglija gospodarsko rešitev v svojem narodu.

Pangalos pred sodiščem

Atene, 4. novembra. AA. General Pangalos je izjavil pred preiskovalnim sodnikom, da se ni udeležil poskušene prevrata, ki ga spravljajo v zvezo z njim, in da ga ne odobrava. Pri zaslišanju je navedel svoje očitke parlamentarnemu režimu.

Socialistom zaplenjeno orožje

Dunaj, 4. nov. as. Danes so se po vsej Avstriji vršile hitne preiskave pri socialdemokratskih organizacijah. Policija, orožništvo in tudi vse vojaške garnizije so bile v popolni pripravljenosti. Vodstvo socialdemokratske organizacije je že včeraj zvedelo o teh odredbah in pozivljalo svoje člane k miru. Posebno so na Dunaju natančno preiskali prostore socialdemokratskega Schutzbunda, stranknega doma in tiskarne »Arbeiter Zeitung«, ki so jo preiskali od kleti do podstrešja. Vlastni organi so po doseženem sporazumu med strankami transportirali zalogo orožja v Gradščanski. Tudi v Linzu so se vršile stroge preiskave pri socialnih demokratih ter je policija v varstvo svojih organov nastavila pred poslopjem španske jezdece. Uradno se poroča, da je zveza vlada prejela vesti, da je republikanski Schutzbund skrival orožje in municijo. V dveh lokalih dunajskega Schutzbunda so našli mnogo pušk in municije, več bokserjev in plinskih mask. V Mödlingu so našli v socialdemokratskem konsumnem društvu dve strojni puški. V Linzu pa so našli v nekem hotelu 56 pušk in municije za 50.000 strelcev.

Sprememba zakona o dimnikarski obrti

Belgrad, 4. novembra. AA. Minister za trgovino in industrijo je dopolnil čl. 7 pravilnika za opravljanje dimnikarske obrti iz leta 1926 z novim odstavkom, ki se doda na koncu čl. 7 in se glasi:

Ometanje štedilnikov in peči v zasebnih stanovanjih se bo vršilo samo tedaj, kadar lastniki zahtevajo.

Ta izprememba stopi v veljavo z dnem objave v službenih novinah.

Belgrajske vesti

Belgrad, 4. novembra. AA. Minister za promet je odobril polovično vožnjo vsem rezervnim letalcem, ki se udeležijo skupščine oblastnega odbora rezervnih letalcev v Ljubljani 9. t. m.

Belgrad, 4. novembra. AA. Minister zunanjih zadev je izdal eksekvatur Boncetu Barsellu, častnemu konzularnemu agentu kraljevine Španije na Sušaku.

Belgrad, 4. novembra. AA. Zakon za pospeševanje znanje trgovine opozarja naše izvoznike svežih orohov, ki reflektirajo na tržišča v Berlinu in Nemčiji, da pošljejo zainteresiranim tvežkan čimprej svoje vzorce, ker se mora pošiljanje teh orohov čez nemške meje končati do srede novembra.

Belgrad, 4. nov. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog ministra financ je imenovan v upravi državnih monopolov za pomočnika generalnega direktorja v 3/a/I dr. Josip Markulić, pomočnik generalnega direktorja v 3/I.

Belgrad, 4. nov. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog ministra za finance v soglasju s predsednikom ministrskega sveta predpisal in objavil zakon o davčnih olajšavah Putniku, družbi za promet potnikov in turistov v kraljevini Jugoslaviji, d. d. v Belgradu.

Hmelj

Zatec, 4. nov. as. Povpraševanje po hmelju traja dalje in se vršijo kupčije po cenah od 400 do 600 Kč. Na današnjem trgu je bilo prodanih 300—400 meterskih stotov hmelja.

Šolsko vprašanje in katoliki

Šolsko vprašanje je eno najvažnejših za katolike in vzbuja mnogo zanimanja ravno v sedanjem času, ko se v šolski zakonodaji v raznih državah vrše različne dalekosežne spremembe.

Na Angleškem je Sir Charles Trevelyan, minister za narodno vzgojo, predložil parlamentu načrt zakona, ki predvideva obvezo šolski pouk do izpolnitve 15. leta. Ta reforma bo močno povečala stroške za vzdrževanje šolstva. Za javne šole je država pripravljena prispevati 60% odvisnih stroškov, privatno šolstvo bi pa moralo vse povprek stroškov nositi popolnoma iz lastnih bremen. Angleški škofje so vložili energičen protest radi te neenakosti. V bistvu katoliki niso nasprotniki šolski reformi, ker odobravajo vsako izboljšanje ljudske vzgoje, toda ne morejo odobravati neenakih in očitno krivičnih bremen, ki jih misli vlada zvrniti na njih bremena. V spomenici pravijo škofje med drugim: Sveta Stolica zelo energično in brezizjemno povdaria sledeče načelo: Prva dolžnost in pravica vzgajati otroke pripada staršem. Po svobodnem pristanku staršev je šola šola pooblaščenca, da vzgaja zaupane in otroke. Država, ki je dolžna spoštovati svobodo svojih državljanov, je dolžna respektirati tudi svobodno odločitev roditeljev, da zaupajo svoje otroke javnim ali privatnim šolam. Kdor zaupa svoje otroke privatni šoli, se mu zato od strani države ne smejo nalagati nikakoli višja bremena.

V Češkoslovaški je šolski problem radi tega nekoliko kompliciran, ker vsi katoliki ne zagovarjajo iste taktike v obrambo šolskih pravic. Tudi se niso mogli do sedaj v tem pogledu zediniti. Vendar zahteva večina zidanie katoliških šol, ki naj bi jih vzdrževala država. Seveda je ureditve tega programa še precej daleč. Zato zahtevajo za enkrat katoliki samo izboljšanje verskega pouka v državnih šolah in večji vpliv vere na vzgojo mladine. Pristaji laičnega in brezverskega šolstva se seveda tem zahtevam upirajo. Razen tega so češke katolike jako vznemirile nekatere izjave prosvetnega ministrstva, iz katerih bi se dalo sklepati, da obstoja namera podprati verske šole na Slovaškem, ki so si jih Slovaki zgradili še pod Madjarsko in ki jih je doslej država podpirala z vsakoletnim, sicer jako malenkostnim zneskom. Češkoslovaški katoliki bi odpravili privatnih šol smatrali za casus belli. Slovaki škofje so ustanovili posebno organizacijo z naslovom »Apostolat za katoliško šolo« in so izdali posebno pastirsko pismo, v katerem vernikom pojasnjujejo odločilen pomen šolstva za versko življenje. Sklenilo se je tudi ustanoviti katoliško učiteljsko iz katerega bi izhajali dobri katoliški učitelji. Vrh tega se bo poglobil in razširil učni program na vseh osnovnih katoliških šolah, da bodo v vsakem oziru na višku in popolnoma sposobne po kvaliteti konkurirati z državnim šolstvom.

Zelo akutno je šolsko vprašanje tudi na Grškem, kjer je nedavno vladna odredba hudo zadelo grško-katolike, ker zahteva, da smejo otroci grških državljanov obiskovati samo državne šole. Grško-katoliške šole so imele seveda učni jezik grški, za učitelje Grke in učni načrt, ki je bil odoben od grških šolskih oblasti. Posebna vladna komisija, ki je obiskala vse grško-katoliške privatne šole je morala ugotoviti, da v vsakem oziru ustrežajo državnim šolskim zahtevam. Bile pa so kljub temu zaprte vse privatne šole, češ, da stoje pod vplivom »tuje sile«, kar naj bi bil Vatikan! Na protest sv. Stolice, ki ga je vložil atenski nadškof Filippucci je vlada odgovorila, da so bili njeni ukrepi potrebni, da se zaščiti nacionalni helenski duh! Grški episkopat je nato dokazal, da se vrši vzgoja popolnoma po vladnih smernicah in v izrazito nacionalnem duhu, kar je potrdila tudi cmenjena komisija. Edina razlika je vera, kar bi pa države, ki proglašajo enakopravnost vseh ver in ne priznava tako zvane državne religije, ne smelo ovirati.

V vatikanskih krogih sodijo — kar smo pojasnili tudi v »Slovenec« — da je ves boj insceniran od voditeljev grške pravoslavne cerkve, ki se ne boje protinardne propagande, ki je štak docela nemogoča in izključena pač pa visokega ugleda in odličnosti grško-katoliškega šolstva, ki ga je v veliki meri vodila francoska misijonska šolska družba.

Nemčija bo znižala davke

Velik gospodarski govor kancerja Brüninga

Berlin, 4. okt. as. V nemškem državnem zboru je imel danes državni kancerc dr. Brüning velik govor, v katerem je navedel: Inozemstvo, pa tudi tuzemstvo, posebno pa nemško gospodarstvo, je pričakovalo, da bo nemški finančni program stopil v veljavo v najkrajšem času. Del brezposelnosti v Nemčiji je pripisovati krizi zaupanja. V vseh delih Nemčije so pripravljeni ustvariti možnosti za nove kredite, samo če bi se vedelo, da se more finančni program vlade tudi izvršiti. Na vsak način se mora prepričati, da bi se nemški narod in nemško gospodarstvo sedaj udajalo razpoloženju, ki se ne strinja z delovanjem za rešitev Nemčije. Radi popolnoma spremenjenih gospodarsko-političnih razmer mora Nemčija stremeti za tem, da doseže priključitev k svetovnemu gospodarstvu. Marsikateri reči, ki so za Prusijo lahkega značaja, so težavne za južne dele Nemčije. Najvažnejša stvar pa ostane znižanje gospodarskih cen, predvsem pa znižanje cen za živila in za predmete male trgovine. V to svrhu namerava vlada znižati realne davke. Tudi je potrebno, prevesti politiko za gradbo stanovanjskih hiš od državne na čisto privatno gospodarstvo. Za to svrhu so potrebne odredbe vlade, ki naj podpirajo znižanje najemnin. V tem pogledu je najvažnejše vprašanje uradniških plač. Vlada je prepričana, da bo mogla svoj program uresničiti v najkrajšem času. Tudi iz govora delovnega ministra dr. Stegerwolda je bilo razbrati optimistično razpoloženje vlade. Dr. Stegerwald računa s tem, da brezposelnost v l. 1931 ne bo narasla.

Nov režim v Romuniji

Senzacionalna odhrtija londonskega »Times« — Kralj Karol za odpravo političnih strank

London, 4. novembra. os. »Times« poročajo od svojega balkanskega poročevalca v Bukarešti zelo zanimiva odhrtija, ki se niso bila do sedaj znana politični javnosti niti doma niti v tujini in ki bodo brez dvoma vzbudila goreče zanimanje po vseh zunanjih ministrstvih v Evropi. »Times« piše, da si je Karel že natančno izdelal načrt za način vlade, katero namerava vpeljati izza časa, ko je kot emigrant bival v inozemstvu. Tako je med drugim spoznal, da so pol. stranke napreku Romunije najbolj kvarljive. Njegov cilj je torej bil zbrati najbolj vidne osebnosti v romunskem političnem življenju, jih poklicati v vlado ter jih tam prisiliti, da pozabijo na svoje strankarsko obeležje. Ko se je vrnil v Romunijo, je spoznal, da je položaj še mnogo slabši kot si ga je v tujini predstavljal. Žito nima nikake vrednosti, življenjske cene so zelo visoke, romunski knež je na robu propada in če se ne bo takoj kaj ukrenilo, bo prišla kriza, ki zna Romunijo pretresti v najglobljih temeljih.

Kralj Karel ne veruje, da bi se sinajske ideje, katere predlagajo mednarodno sodelovanje poljedelskih držav, v bližnji bodočnosti uresničile. On pričakuje hitrejšo odpravo od znižanja davkov in od cenil poljedelskih kreditov. To pomeni pa, da se bo moral državni proračun skriti z brutalno silo. Vlada mora odsvoliti najmanj tretjino svojega uradništva. Takega ukrepa pa ne bo storila nobena vlada, ki sloni na strankarskih organizacijah. Kar se pa tiče poljedelskih kreditov, so seveda odvisni od inozemskega posojila. Inozemstvo pa nima zaupanja v slabe vlade, katere stranke premetavajo po svoji ljubi volji. Zato je kralj prišel do zaključka, da je boljše, da strankarsko življenje za enkrat preneha. Kralj Karel je najprej poskušal svojo srečo z Maniujem. Toda ta vladarju ni hotel slediti. Istotako so se liberalci pod vodstvom Vin-

tile Brailanu postavili v neko hladno rezervo napram vladarju. Koncentracija vodilnih politikov torej ni bila mogoča, dokler je Maniu v vladi. Maniu je to tudi čutil in rajši kakor da bi ga vrgli iz vlade, je odstopil sam, ne, kakor pišejo »Times«, da bi izginil iz političnega življenja, ampak da bo lažje skočil iz zasede. Medtem se je položaj od dne do dne slabšal. Vajda Vojvod, prijatelj Maniuev, se je pokazal nezanesljivega kot notranji minister, ker ni mogel preprečiti krvavih nemirov, ki so se dogajali v Besarabiji. Železnice, katere je vodil drugi prijatelj Maniuev, Vindriaghin, so kazale veseli dan večji deficit. Slednjič je kralj dobil iz Pariza obvestilo, da Maniu ne uživa zaupanja zapadnoevropskih bankirjev. Kralj je poskušal pridobiti zase ministra Mihalake, toda zaman. Oktobra meseca je Maniu zaprosil za avdienco v Sinaji in ko se je vračal od kralja, so vsi vedeli, da ne bo več dolgo vladal. Dva dni pozneje je predložil svojo demisijo. Iz tega sledi, da se je kralju medtem posrečilo pritegniti nase Mahalakeja, ter tako razuštiti Maniuev vpliv v stranki. Pot je bila očistena, kralj je lahko nadaljeval svoje delo v smislu prvotnega načrta. Vsekakor izgleda, da kralj sama čaka ugodnega trenutka, da pokliče na čelo svoje vlade poslanika v Londonu Titulescu, ki ne pripada nobeni stranki in ki bi sestavil vlado brez sodelovanja kakšne stranke.

Sedaj je za vlado v Romuniji navezana na parlament. Jutri se bo svobodila strankarskega vpliva tudi dejansko in Romunija bo poskusila s pomočjo novega režima rešiti najvažnejša vprašanja, ki jo tlačijo. »Times« pristavljajo, da na klub temu v Romuniji še ni vse zrel za brezpartijski režim, ker Maniu ni bil nikdar poražen in ker vse pričakuje, kdaj se bo zopet vrnil nazaj na politično arena.

Pred zunanjo politično debato v francoskem parlamentu

Pariz, 4. nov. as. Velika zunanje-politična debata na jesenskem zasedanju francoske poslanske zbornice bo razpravljala, sodeč po vloženi interpellaciji, predvsem o vprašanju revizije mirovnih pogojev. Danes je pred to razpravo čitati v francoskih listih veliko debato, v kateri posebno oficijelni »Petit Parisien« naglašajo veliko nevarnost francoskih žrtv za razoroževanje. List naglašajo, da je bila francoska vojska reducirana že za 50% v razmerju s predvojnimi časom. Namesto 810.000 mož ima Francija sedaj pod orožjem 522.000 mož, od teh 205.000 v kolonijah. Vojno brodevo se je reduciralo za 25%. Večje redukcije z ozirom na negotovost in zamotane razmere v Evropi, posebno pa na težkoče z Italijo in Nemčijo, niso mogoče.

ran od voditeljev grške pravoslavne cerkve, ki se ne boje protinardne propagande, ki je štak docela nemogoča in izključena pač pa visokega ugleda in odličnosti grško-katoliškega šolstva, ki ga je v veliki meri vodila francoska misijonska šolska družba.

Nov potresni sunek

Rim, 4. nov. as. Danes ponoči so se ponovili potresni sunki v srednji Adriji, ki so bili tako močni, da se ljudje, ki so zbežali na prosto, niso mogli vrniti v svoje hiše. Dela za popraviljanje razrušenih hiš se niso mogla nadaljevati radi slabega vremena. Včeraj so v Senigaliji potegnili izpodbeg ruševin še dve smrtni žrtvi. Škoda v Anconi se ceni od 25 do 50 milijonov lir.

Tako odgovarja katoliški škof

Nova fašistična gonja proti slovenski duhovščini

Gorica.

Na dan konstituiranja deželne uprave je pretežno po svojem znanem govoru povabil na kosilo tudi goriškega nadškofa. Ko ga je ugledal fašistični tajnik Avenanti, je stekel k njemu in ga apostrofiral:

»Ekselence, čas bi že bil, da nehajo slovensko pridigati!»

Mons. Sedej je kar obstal, nato ga je zavrnil: »Jaz sem katoliški škof in moram skrbeti za duše svojih vernikov. Lahko pa vam tudi povem, da sem Slovenec!»

Kesneje je škof pisal prefektu: »Ako se mi še kaj takšnega pripeti, vedite, da se ne udeležim nikdar več vladnih svečanosti!»

Odtod gonja proti škofu v »Popolo di Trieste« in javen napad v Avenantijevem govoru 28. oktobra na Telovadnem trgu.

To so katoličani, ki jih »Reichspost« občejuje. V zvezi s tem je tudi gonja proti slovenski katoliški duhovščini na Goriškem. Doslej so dobili »Diffido«: župnik Fon v Ajdovščini, župnik Ivan Rejec v Sv. Križu na Vipavskem, prof. F. Terčelj iz Gorice, župnik Oskar Pahor iz Mirne, dekan Al. Pavlin iz Kobarida.

Kvestor — polic. ravnatelj pozove posameznike k sebi, jim prečita splošne obtožbe n. pr., češ, da ščuvajo druge duhovnike, nato pa je izjava: »Diffido«. Duhovnik podpiše zapisnik. Posledica »diffida« še ni policijsko nadzorstvo; pač pa je opozorilo, da bo sledila »ammonizione« — omejitev osebnih svobod ali konfinacija.

Nameravan napad na posl. Besednjaka

Gorica.

V torek so tudi goriški fašisti proslavili obletnico pohoda v Rim. V palači Slovenskega Trgovskega doma, kjer je danes sedež fašistične stranke, je imel tajnik Avenanti hujskaški nago-

vor na fašiste. Silovito je napadal goriškega nadškofa Sedeja, govoril je proti slovenski duhovščini in »Novemu listu«. Končno se je spravil še nad g. dr. Besednjaka, »tega obrekovalca Italije v inozemstvu, ki se danes mirno sprehaja po Gorici«. Grom goriškega tajnika ni ostal brez učinka. Ko so se fašisti razšli, so šli nekateri iskati dr. Besednjaka. Dohiteli so ga v neki stranski ulici blizu »Garibaldijeve kavarne«, ko je v spremstvu nekoga prijatelja šel proti domu. Eden od fašistov mu je zaprl pot, drugi so ostali zadaj. Fašisti so se nekaj časa obotavljali in izpraševali, ali je ta gospod v resnici dr. Besednjak. Ker niso mogli ugotoviti istovetnosti osebe, so napad opustili. V tistem hipu je že pristopil policijski stražnik, ki je bivšega poslanca opozoril, da je bolje, da gre takoj domov. Stražnik je spremljal dr. Besednjaka do doma. To se je zgodilo nekaj minut pred poldnevom.

Na dan fašistične obletnice so fašisti opustošili hišo sodnega uradnika Erjavca v Standrežu. Erjavac živi v pokoju in je zdaj nameščen pri nekem slovenskem odvetniku v Gorici.

„Kakor Kristus...“

Blasteničen fašistični govor.

Preteklo nedeljo so goriški fašisti osnovali v Podbrdu društvo bojnikov. Slavnosti so se udeležili tajnik Avenanti, milični konzul Di Giorgio in poseben prefektov odposlanec. Pred cerkvijo se je vršila blagoslovitev zastave. G. Avenanti je sprožil nov govor na račun slovenskega ljudstva; bilo je že vse tako urejeno, da so vaščani morali prisostvovati slavnosti. V svojem govoru je goriški fašistični tajnik primerjal trpljenje italijanskega vojaka s — Kristusovim trpljenjem. Ko so nekateri razumnički razložili ljudstvu tajnikove besede, se je pričelo spogledovati užaljeno v svoji krščanski duši.

Tako daleč ni vendar šel še nikdo fašističnih kričočev. Fašisti so se nato odpravili v Sv. Lucijo. Od tu so se peljali na Porezen na mejo.

Kolonizacija Primorske

Za poitalijančevanje Trsta

»Popolo di Trieste« glasilo fašistične stranke na Tržaškem in Goriškem poziva, naj že enkrat pričnejo s sistematično kolonizacijo Primorske. List je priobčil tri članke pod naslovom »Etnična bonifikacija«. Članek poudarja, da noče predlagati ničesar, kar bi bilo proti slovenskemu pravu. Nasilna izpraznitev obmejnega ozemlja, kakor so jo Italijani nedavno izvedli v Cirenaiki, bi na Primorskem ne bila na mestu. Vendar... naj vlada preskrbi pristnim Italijanom iz Italije zemlje na Primorskem. Kje naj vlada vzame zemljo, ako ne more Primorsko niti slovenskega prebivalstva

preživljati? Seveda Slovencem. Trst je treba povečati in prebivalstvo dvigniti na 300.000; mesto naj postane poitalijančevalno središče. Ker so pred mestja, Skedenj, Sv. Ivan, Rojan in Barkovlje še vedno slovenska, je treba staro mesto porušiti in naseliti Italijanske družine v slovenskih predmestjih. V tovarnah se smejo nasteliti samo pristni Italijani iz Italije, Benečani, Lombardi, Piemontez, Calabreži in Siciljanci, ki so že pred vojno hranili pojemajočo italijansko žilo v Trstu. Kaj porečejo Tržičani na te predloge, ko je že danes v Trstu okoli 50.000 brezposelnih.

10 letnica g. Prote Jankovića

Ljubljana, 4. nov.

Jutri obhaja ljubljanski pravoslavni duhovnik, protijerej Dimitrije Sv. Janković 10letnico svojega delovanja v slovenski prestolnici. Dne 17. junija leta 1877 v Sremskih Karlovcih rojeni slavljencec je z letom 1901. nastopil duhovniško službo v Osijeku. Od leta 1905 naprej je bil vojaški duhovnik na Dunaju. Po prevratu se je vrnil v domovino in bil najprej vojni referent za pravoslavne pri vladi v Zagrebu. Dne 5. novembra 1920 je došel g. prota v Ljubljano kot prvi pravoslavni svečenik v Sloveniji. Vrtil je ves čas službo božjo v kapelici sv. Nikolaja na Taboru. Ta mala kapelica, ki so si jo pravoslavni takoj po vojni z veliko skrbjo in ljubeznijo uredili, pa že davno ne zadostuje za razmeroma številno pravoslavno cerkveno občino v Ljubljani, ki jo tvorijo Rusi, del uradništva in vojaštva. Zato se pripravljajo zgradba nove cerkve sv. Cirila in Metoda v spomin kralja Petra I. Načrt nove pravoslavne cerkve smo pričeli letos v »Slovenec«.

Pravoslavni župljani seveda najbolj poznajo živahno delavnost svojega pastirja. Javnosti je znan g. prota po svojem ljubeznivem nastopu in pripravljenosti povsod sodelovati, kjer gre za splošne krščanske zadeve. Omenimo n. pr. njegovo tudi v »Slovenec« objavljeno pesniško ubrano in globoko občuteno predavanje o češenju sv. Device Marije v pravoslavni cerkvi, ali govor na protestnem zborovanju zoper preganjanje ruskih kristjanov.

Želimo g. prota, da bi bil svojim vernikom še dolgo vnet duhovni voditelj.

Nagla smrt pri delu

Novo mesto, 3. novembra.

Pred par dnevi je v Smihelu pri Novem mestu naglo umrl čevljarški mojster L. J. Zvečer je sam delal v delavnici, postal je najbrže slab, zato se je naslonil na čevljarstvo mizico in — zaspal za večno.

Drugo jutro so ga domači našli še vedno v isti poziciji. Med koleno je držal čevlji, v roki dreto, a z drugo roko je bil naslonjen na mizico. Mislili so epotečeka, da je zaspal, in so ga pričeli buditi ter z grozo spoznali, da je trd in mrzel. Vsač poizkus, da bi ga oživil, je bil zaman!

Povodenj prihaja

Črna, 3. novembra.

V tukajšnjem okolišču dežuje že 12 ur. Ker je po gorah veliko snega, se ta tali, in vsled tega Meža in drugi potoki kar vidno naraščajo. Tukaj v Črni se stekata Meža in Javorski potok, ki ogrožata ob vodi ležeče objekte in edino zvezo s svetom — cesto Prevalje — Črna. Če v teku dneva še ne bo prenehalo deževati, je verjetno, da bodo vode tako narasle, da bodo resno ogrožale kraje v dolini.

Medvode, 4. novembra. Vsled hudih večdnevnihih nalivov je Sora narasla za 1,60 m. Odnosila je ponovno provizoren most čez Soro, ki ga gradi Ljublj. gradb. družba. Škoda znaša ponovno 5000 Din. Pred tedni je odneslo most vreden 10.000 Din.

„Streli v župnišče v Turnišču“

Slov. krajina, 3. novembra.

V Turnišču se je pred dnevi zgodil dogodek, kakršnega dosedanja zgodovina Slovenske krajine ne pozna. Župnišče v Turnišču je bilo neke noči napadeno s kamenjem in revolverskimi streli.

»Jutro« je uporabilo obžalovanja vredni dogodek zopet v to, da zakriči o nekem boju gotovih »domačinov« proti »prišlekom« in »nacionalistom«. Molčali bi, toda radi javnosti moramo govoriti.

V poročilu o dogodku »Jutro« med drugim piše: »O tem sporu za turniško župnijo je svojeodobno obširno pisala »Domovina« in so ji vehementno odgovarjali Kleklove »Novine«, ki so v dila borbo proti »prišleku« Greifu... G. župnika greh je, da je »prišlek« in zraven še nacionalist.«

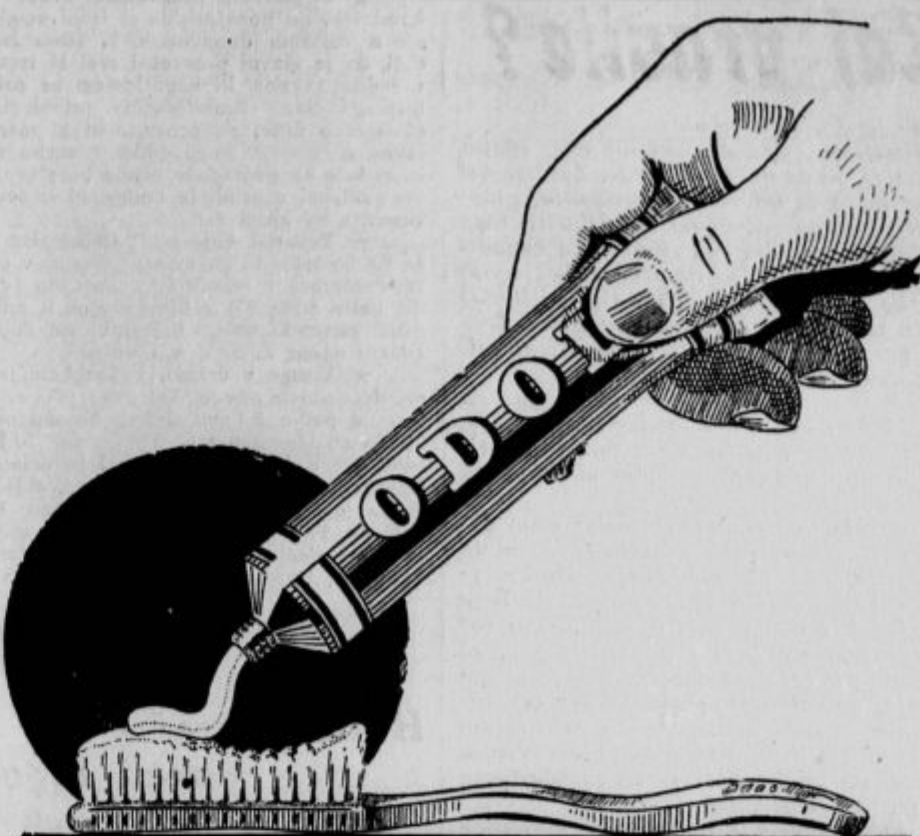
Ne moremo verjeti, da bi mož, ki je zapisal te vrstice, bil prepričan o resničnosti te trditve. Ako je, mu na tem mestu zagotavljamo, da je zelo, zelo napačno poučen. V Slovenski krajini boja med »prišleki« kot takimi in »domačini« mi od svoje strani sploh ne poznamo. Da proti g. Greifu od naše strani ni nerazpoloženja, ker je »prišlek«, se manj pa ker je »nacionalist«, lahko potrdi on sam. Brez pretiranja lahko trdimo, da v Turnišču že dolga leta ni bilo tako priljubljenega kaplana, kakor je bil on. Zre je prve mesece ga je vse vzljubilo. Šolska deca, pevec so ga kar obževali. Ljubili so ga tudi odrasli brez izjeme. Ko je bil premeščen v Beltince, je vsa župnija žalovala in k Presvetlemu je šla deputacija, ki ga je s solzami v očeh prosila, naj pušči g. kaplana v Turnišču. Ljubilo in spoštovalo ga je staro in mlado.

Razmere so se žal spremenile, a tega ni zakrivilo razpoloženje proti »prišlekom« in »nacionalistom«, marveč drugi vzroki, o katerih sedaj ne moremo govoriti. Slovenska — in sploh jugoslovenska — javnost je lahko prepričana, da so nam vsi »prišleki« bratje in da so kakih »napetih in nerazveseljivih nacionalnih razmerah v Prekmurju sploh ni sledu.

Z vozička pod auto

Rakek, 2. novembra.

V teku 14 dneh že druga taka nesreča. V soboto se je peljala neka ženska iz Planine v družbi treh drugih oseb proti Rakeku. Na ovinku že blizu Unca, na tako zvanem »za cirčme«, je privozil naproti avtobus, ki vozi redno vsak dan proti Ljubljani. Konji, ki so bili zelo plašljivi, so se začeli nemirno vzpenjati. V trenutku, ko je bil avtobus že pri vozičku, so močno poskočili in krenili proti avtobusu. Radi sumka je ženska na vozičku izgubila ravnotežje, padla je z njega na tla in sicer tako nesrečno, da je prišla z nogami pod kolo avtobusa, ki je šlo čez njo, kljub temu, da je šofer krenil prav na desno. Ena noga je najbrže zlomljena. Ženska so takoj vzdignili v avtobus in odpeljali v Ljubljano.

Zobna pasta

Lepa slovesnost v ljublj. semenišču

Jubilej g. Karla Grossa

Stirje novomašniki iz Ribnice

Ljubljana, 4. novembra.

God sv. Karla Boromejskega je za semenišče že sam na sebi pomemben dan, ker je ta hiša pri svojem krstu dobila ime od tega svetnika in je še sedaj njen mogočni zavetnik.

Letos pa je bil ta dan še posebno slovesen. Gospod podvoda in ekonom Karel Gross je praznoval obnem s svojim godom petdesetletnico svojega življenja. Obedu je udeležil sam presvetli gospod škof, ki je gospodu jubilantu v znak priznanja za 28letno plodonosno delovanje v službi Cerkve podelil čast duhovnega svetnika.

G. jubilarant je bil rojen v Zagorju ob Savi kot sin ondnotnega nadučitelja 2. novembra 1880. L. 1902. je dovršil bogoslovne študije. Ker je bil za red mašništva premlad, je šel kot dijakon v Kočevje za veroučitelja. Tam je bil 7. marca 1905 posvečen v mašnika. Šest let je bil kaplan v Kočevju, 14 let prefekt v zavodu sv. Stanislava v St. Vidu in opravlja sedaj že 9. leto službo ekonomu v škof. duh. semenišču. Na vseh treh mestih je deloval v najlepšem soglasju s svojimi predstojniki in je užival zaupanje in ljubezen tistih, ki so mu bili v skrb izročeni. Zlasti njegovi nekdanji gojenci v zavodu sv. Stanislava se ga z ljubeznijo spominjajo.

G. Gross ni ne umetnik, niti se ne bere

Školja Loka gradi novo šolo

Školja Loka, 3. novembra.

Ze davno je postalo sedanje šolsko poslopje šestrazredne osnovne šole premajhno z ozirom na vedno številnejši obisk deške mladine iz mesta in vse školjeloške okolice. In tudi precej nehygienično je v teh starih poslopih.

Zato se je že pred leti porodila v občinskem odboru misel, sezidati novo šolsko poslopje, ki bi ne služilo samo osnovnemu pouku, nego tudi meščanski deški šoli, ki je za naše mesto prav zelo potrebna. Proračun je v enem izmed preteklih let izkazal 80.000 Din več dohodkov, kakor so bili proračunani. In prav za to vsoto je odbor kupil Kufrov vrt ob pokopališki cesti ter tako zvalno »Vilo« od njem, da porabi vse to za zgradbo novega šolskega poslopja.

Nato se je vršila konkurenčna obravnava, koliko bi bile pripravljene prispevati prizadete občine: školjeloška, starošolska, zerinska ter za meščansko šolo še posebej občine iz selške in poljanske doline. Ker so občine iz obeh dolin ponudile le po 1/2, se je odločila mestna občina, da z obema sosednjima zgradi to poslopje.

Bivši občinski odbor je poskrbel brezplačni načrt ter daroval prvo podporo za zidavo v znesku 50.000 Din. Prav toliko je darovala sedanja banska uprava. Prvi načrt je bil ovržen, drugega je izdelal ing. Hus in po tem se je začela v septembru graditi nova šola.

Delo — grobo izdelavo zidovja — je prevzel stavbni podjetnik g. Ivan Tomažič, ki je izdelal tudi novi železobetonski most čez Selščico pri tovarni »Šeširc«. Nadzirata ga g. ing. Hus, od občine pa g. Anton Ogrin. Skoraj noč in dan dela pri gradnji 60—70 delavcev in stavba hitro raste, ker želijo, da bi bila do božiča pod streho.

Stavba bo prav moderna. V podzemlju bo stanovanje šol. sluge, v srednjem delu stanovanji za ravnatelja meščanske šole in upravitelja osnov. šole. Ta del naj bi bil trnadstropen, medtem ko bosta levi in desni del imela le dvoje nadstropij ter visoko pritličje.

Poslopje bo imelo centralno kurjavo, za telovadnico pa predsednik šolskega odbora meni, da je ni treba, kakor je tudi druga šolska poslopja iz zadnjih let nimajo. Saj je že tako bolj zdravo, da telovadi šolska mladina na prostem na dvorišču, ki bo zelo obsežno, za ure ob slabem vremenu bodo pa lahko služili prostorni in dobro razsvetljeni hodniki.

Celotni proračun za zgradbo znaša 4.500.000 dinarjev. Nova šola bo imela le štiri osnovne razrede, pa štiri meščanske. V gornjem proračunu pa je všteto tudi novo poslopje za učiteljska stanovanja. To se bo zgradilo za začetkom sedanje »Vile«.

Dosti je bilo težav z začetkom, zlasti z odkupom Komanevo poti, a sedaj so težave premagane, in če nam bo sreča mila, bo Školja Loka odprla že prihodnji jesen poleg nove osnovne šole tudi meščansko šolo za dečke.

Advokat dr. Mejak Ervin

je otvoril svojo pisarno v KONJICAH.

Drzen vlom v Sl. goricah

Sv. Rupert, 3. novembra.

V Slovenskih goricah se je zopet pojavila vlomilska družba, ki je zdajci v tem kotu, zdajci v drugem kotu na delu. Topot so osredotočili svojo pažnjo na Sv. Rupert in udri v trgovino Terezije Rojsove; očividno precej drzni svedrovi so prodrli zid ter se tako pritihtopili v trgovski lokal, kjer so si izbrali samo najboljšo blago. Bržčas pa jih je kdo pri pregrešem poslu motil, ker so pred odprtino, ki so jo napravili v zid, pustili raznega blaga, ki so ga opazili ljudje, ki so v rani uri šli mimo. Domači pa niso o vlonu ničesar vedeli in so jih šele sosode opozorili na vidne sledove izvršenega vloma. Približno 200 korakov vstran so tudi pustili večje količine blaga, ki ga radi bližajočega se jutra niso mogli spraviti na varno. Na cesti so pustili samo manjvredno blago, dočim so najboljšje odnesli. Svedrovi so morali biti precej spretni; v bližini trgovskega lokala je namreč spal domači sin, ki pa ni ničesar slišal, dasiravno so bila vrata med trgovskim lokalom in njegovo sobo odprta. Škoda, ki se čeni nad 50.000 dinarjev, je tem večja in občutnejša, ker se je trgovina otvorila šele pred letom dni in ni imela blaga zavarovanega. Za vlomilce se vrše poizvedbe; upati je, da jih bodo prijeli. Ljudstvo je radi omenjenega vloma zelo razburjeno.

Neznana utopljenka pri Kresnicah

Zupanstvo in orožništvo v Kresnicah sta obvestila ljubljansko policijo, da so 1. novembra našli ljudje na desnem bregu Save v grmovju med Kresnicami in Pogonikom že precej razpadlo truplo neznane ženske. Truplo je moralo ležati že najmanj 3 do 4 tedne v vodi. Ženska je stara od 25 do 40 let, je 163 cm visoka, srednje močne postave in okroglega obraza. Nos ji je majhen, zobje v spodnji čeljusti zdravi in močni, v zgornji pa umetni in pritrjeni z dvema zlatima sponkami, lasje in oči so ji pa že izpadle. Na čelu ima rano, ki izvira najbrže od udarca ali od strela in je ženska torej skorajda postala žrtev zločina. Obledena je bila v živo krilo z rjavimi črtami, na levi roki je imela podolgasto štiriozglobo srebrno tula uro z arabskimi števkami. Obuta je bila v skoraj nove nizke čevlje iz rujavega usnja in z nizkimi petami. Take ženske v Ljubljani ne pogrešajo in jo je voda naplavila najbrže od kod z dežele. Kdor bi vedel kaj podrobnega povedati o njej, naj sporoči policijski upravi v Ljubljani ali pa najbližji orožniški postaji.

★ Pri poapnenju arterij, možgan in srca se z dnevno uporabo male množine naravne »Franz-Josef« grenčice doseže odvajanje brez večjega napora. Znameniti učitelji klinik za notranje zdravljenje so dosegli s »Franz-Josef« vodo najboljše uspehe za čiščenje črev celu pri polstransko ohromelih bolnikih. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Kaj pravile?

Bilo je nekje in takole:

Učiteljstvo, organizirano v eni spojih organizaciji, je imelo zborovanje. Zato je bil za tiste, ki so se udeležili zborovanja, prost dan. Niso se pa vsi učitelji udeležili tega zborovanja, ker niso vsi člani tiste organizacije. Ti drugi imajo namreč zopet svojo učiteljsko organizacijo. Naneslo je tedaj tako, da je ena šola imela ta dan pouk, druga pa prosto, da so nekateri razredi morali v šolo, drugi pa so ostali doma.

Prost dan je za šolarje senzacija, za druge, ki pa morajo v šolo, pa razočaranje. Tako je bilo in tako bo. Taki smo bili v tistih letih tudi mi, čeprav danes mislimo, da smo bili boljši.

Senzacijo in razočaranje šolar nese domov. Za starše to sicer ni senzacija in ne razočaranje, pač pa začudenje. Micka iz petega razreda sedi v šoli, Francka iz 3. je doma, Jožek z deske sedi v šoli. Zakaj to? se sprašujejo starši. Pa ugotovijo: Aha, ta učitelj noče k tej organizaciji, ker je onega mišljenja, ona učiteljica pa je pri organizaciji, ker je tega mišljenja. In zato imajo otroci v smislu mišljenja svojega učiteljstva prosto ali pa šolo, senzacijo ali razočaranje, starši pa začudenje, zakaj je tako.

Im se staršem zdi, da bi taka mešanica prav lahko izostala. Starši namreč, ki se niso nikjer učili pedagogike, čisto dobro vedo, da njihovi otroci resno pretresajo vzroke takih senzacij ali razočaranj ter delijo učiteljstvo v dve smeri. In ti starši prav tako vedo, da po tem in takem šolarskem premišljevanju trpi ena stran in ž njimi tisto učiteljstvo, ki je na tisti strani. Da to ni pedagoško in zdravo, ve celo onkraj Joža, ki pase kozo na planini. Zato bi bilo želeli, da bi to vedeli tudi tisti, ki ozgajajo naše otroke. Če drugod tako poudarjajo enotnost šole, poudarite jo še tukaj, ko je najlažje. Pa domenite se, da boste zborovali vsi en dan in da bodo vsi otroci imeli na en dan prosto! Sicer pa, kakor se vam zdi boljše — »po potrebi službe« — če vam ta izraz bolj imponira!

Ako otroci ne morejo zavživati ribjega olja, dajajte jim

JEMALT

JEMALT je zlato-rmeni prašek, prirejen s 30% ribjega olja in s suhim sladnim ekstraktom, čegar redilnost je obče znana. Dobiva se v vseh lekarnah po ceni Din 42— za veliko škatlo in Din 25— za malo škatlo.

Koledar

Sreda, 5. novembra: Caharija in Elizabeta.

Osebnosti

— Kr. poslanstvu Jugoslavije v Parizu je dodan g. dr. Frido Pogačnik, bivši uradnik Priv. gr. banke.

— Diplomski izpit na filozofski fakulteti v Ljubljani so naredili v oktoberskem terminu 1930 ti-le kandidatje in kandidatkinje: Binter Bogdan (narodna in obča zgodovina), Dobrovolje Franc (francoščina in primerjalna književnost), Ečimović Anka (srbohrvatska književnost in jezik), Fabian Viktor (botanika in zoologija), Hirschl Ivo (francoščina in primerjalna književnost), Hlešić Svetozar (geografija in obča zgodovina), Kocbek Edvard (francoščina in primerjalna književnost), Kozina Elizabeta (teoretična in uporabna matematika), Moder Anton (zoologija in botanika), Paulinič Arnold (nemščina in primerjalna književnost), Peran Marija (francoščina in primerjalna romanska gramatika), Wraber Maks (zoologija in botanika).

— Diplomiral, Gosp. Božo Ham iz Ljubljane je diplomiral konzularno akademijo na Dunaju z odliko. Iskreno čestitamo!

Mala kronika

★ Slovo konzula dr. Resla. V ponedeljek, dne 3. t. m. je priredila Jugoslovanska-čehoslovska liga v Ljubljani poslovilno večerjo svojemu uglednemu odborniku dr. Františku Reslu. Večer je bil v lepo okrašenem salonu restavracije »Zvezde«. Poleg odbora JČL so prisostvovali večerji zastopniki vseh oblasti in odličnejših kulturnih institucij in organizacij, tako knezoškof dr. G. Rožman, vršilec dolžnosti bana dr. Pirkmajer, prorektor univerze dr. Dolenc, mestni župan dr. Puc, podžupan prof. Jarc, novi konzul ing. Sevcik in mnogi drugi odličniki. Vrsto napitnic je otvoril predsednik JČL dr. Kramer, ki je izročil konzulu dr. Reslu lepo spominsko darilo, sliko Ivana Vaspotiča »Ljubljana v jeseni« in lepo vezan album slovenskih krajev s posvetilom in številnimi podpisi. Govorila sta še vršilec dolžnosti bana dr. Pirkmajer in župan dr. Puc, za njima pa še mnogi drugi govorniki, med katerimi je omeniti še izbrane besede Otona Zupančiča. Za dolgo vrsto napitnic se je kratko in prisrčno zahvalil konzul dr. Resl in priporočil svojega naslednika ing. Sevcika, ki je tudi kratko pozdravil zbrano družbo. Pri večerji, ki je potekla zelo animirano, je sodelovala tudi vojaška godba. Konzul dr. Resl odpotuje danes, v sredo, z opoldanskim brzovlakom na svoje novo službeno mesto kot šef oddelka v zunanjem ministrstvu v Pragi.

★ Odlični gost na ljubljanski univerzi. Po predhodnem sporazumu z g. dr. W. Kerpnerjem, profesorjem zoologije na »University of Virginia«, U. S. A. (Muller's School of Biology) in »National Research Council, Washington«, je prišel iz Charlottesville (Virginia, U. S. A.) g. dr. Carl Hiram Mac Connell v Ljubljano z namenom, da se z znanstvenim delom pod vodstvom g. prof. dr. Jovana Hadžija, profesorja ljubljanske univerze, izpopolni v zoologiji. Kot gostenec »The Board of National Research Fellowship in the Biological Sciences of the National Research Council in Washington« ima g. dr. Mac Connell namen, da ostane v zoološkem inštitutu ljubljanske univerze vsaj leto dni. Z delom je začel že v avgustu t. l. Bavi se onobito z raziskavanjem strukture in razvoja živčnega sistema Hydre. Za v tem kratkem času je naš znanstveni gost prinesel do zanimivih rezultatov, tako da je mogel biti prvi njegov znanstveni elaborat odobren ter poslan v tisk (»Biological Bulletin«).

★ O glavnem prosvetnem svetu smo v sobotni številki poročali, da je izdal neugodno mnenje o vojaških duhovnikih. K temu moramo dodati, da je glavni prosvetni svet le izrazil mnenje v smislu zakona, ki bogoslovjem ne prizna fakultetskega čina. Brankovičeve psihologije, ki tajijo eksistenco duše, pa prosv. svet ni meritorno obravnaval, marveč jo je oddal v oceno strokovnjakov. Šele na podlagi te ocene bo glavni prosvetni svet sklepal o usodi te knjige, ki je seveda že tiskana, a ne aprotirana.

★ Tovariši bojevniki! Občni zbor naše Zveze ne bo letos 9. novembra, ampak v nedeljo dne 14. decembra v salonu tov. Rozmana (Pri Jerneju, Sv. Petra cesta 95) v Ljubljani ob 9. zjutraj. Delegati, zaupniki naši, bojevniki vsi dobrodošli. — Glavni odbor Z. S. V. v Ljubljani.

★ Vreme v državi. V Ljubljani je bilo večeraj delovno in precej vetrovno vreme. Do 7 zjutraj je padlo 5.4 mm dežja, barometer je kazal 746.8 mm, termometer 5.8°C do 10.4°C, veter vzhoden. V Mariboru je kazal barometer 747 mm, termometer 3°C do 16.6°C, mirno, oblačno. V Zagrebu je kazal barometer 747.6 mm, termometer 7°C do 19°C, veter severen, prav malo oblačno in 3 mm dežja. V Belgradu je barometer kazal 747.5 mm, termometer 11°C do 20°C, veter vzhod-

den, 7 mm dežja. V Sarajevu je kazal barometer 750 mm, termometer 6°C do 14°C, mirno, 13 mm dežja. V Skoplju je kazal barometer 751.8 mm, termometer 9°C do 18°C, severozahoden veter, 3 mm dežja. V Splitu je kazal barometer 748.9 mm, termometer 9°C do 20°C, veter vzhoden, 12 mm dežja.

★ Pomnite, kako velike važnosti je izreden način Odolovega delovanja. Dočim druga sredstva za nego ust in zob, ki pridejo za dnevno negovanje zob sploh v poštev, le nekaj sekund med čiščenjem ust učinkujejo, deluje Odol še ure in ure potem, ko smo si očistili zobe. Vred tega povsem svojevrstnega trajnega učinkovanja Odolovega se procesi vretja in gnitja v ustih, ki uničujejo zobe, za več ur zaustavijo oziroma preprečijo.

★ Poceni in okusno se obleči je umetnost. Prepričajte se in ogledajte si izložbe renomirane tvrdke P. Magdič, Ljubljana, Aleksandrova cesta 1.

★ Ali ste se že prijavili kot naročnik na knjižne zbirke, ki jih proti mesečnemu plačevanju izdaja Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani? Zahtevajte brezplačni cenik! Interesenti iz lavantinske škofije, pišite Tiskarni sv. Cirila v Mariboru, ki je prevzela nabiranje naročnikov za Štajersko!

Ljubljana

Huda nesreča pred Figovcem

Ljubljana, 4. novembra.

Danes, malo minut pred poldnem, se je na zelo prometnem križišču pred Figovcem pripetila huda nesreča. Voznik unisonke pivovarne je peljal tod enovprežen voz. Konj je na križišču podrl 18 letnega Viktorja Vidaliča, slugo pri Vilku Lazniku na Gospodarski cesti 12 in stanujočega v barakah pri kolinski tovarni. Ko je bil Vidalič že na tleh, se je skušal umakniti v ozadje in je vstal. Ali konj ga je vnovič podrl na tla in stopil z nogo nanj. Potem je šel čezenj še voz. Težko poškodovanega so ljudje Vidaliča potegnili izpod voza. Vidalič ima pokvarjeni obe nogi, levo nogo ima pod kolonom zlomljeno. Ima pa tudi hude notranje poškodbe, zlasti mu je stisnjen prsni koš.

Poklican je bil reševalni avto, ki je ponesrečenega fanta prepeljal v bolnišnico.

Ljubljana brez elektrike

Snoči okoli 5/6 zvečer je namikrat ugasnila po vsem osrednjem delu mesta elektrika luč. Vse ulice so bile na mah zavite v temo, gorele so le redke plinske luči in pa sveče ter petrolejke po stanovanjih in javnih lokalih. Tudi v kinematografih so bile predstave večkrat prekinjene in je bilo treba dolgo čakati, predno so se kinopodjetja s težkim srcem odločila, da so predstave odpovedale, ko le ni hotelo biti od nikoder luči. Mnogim kinoobiskovalcem pa se je zdelo preneumno, da bi čakali na milost elektrike in kinopodjetij ter so odšli. Ne vemo, če je bila pri blagodatni komu povrnjena vstopnina.

Kaj je bilo vzrok egiptovske teme v Ljubljani ne vemo. Opaziti pa je bilo, da so električne luči na izmenični tok gorele, ne pa na istosmerni tok. Napaka je morala biti torej ali v vodu ali pa pri strojih za istosmerni tok.

Po mnogih uradih, kjer so se delali in po delavnicah, so morali seveda prekiniti z delom. Uradniki in drugi so pograbili klobuke in odšli, na tihem zadovoljni, da morejo pol ure prej ven.

Mestna elektrarna nam je okoli tričetrt na 7 sporočila na naše vprašanje, da tudi sama ni na jasnem, kje bi bila napaka. Ob pol 7 zvečer so pričele nekatere luči v mestu počasi bledeti s slabim in motnim bleskom.

Kaj bo danes?

Drama: Gospa ministrica. Red E.

Opera: Zaprti.

Prosveta Krakovo-Trnovo: Prvi prosvetni večer v društveni dvorani, Karanova ulica 14. Sklopitno predavanje msgr. Viktora Steska. Glavni slovenski slikarji. Začetek ob 8 zvečer.

Nočno službo imajo lekarne. Mr. Sušnik, Marji trg 5 in Mr. Kuralt, Gosposvetska 10.

Slav. občinstvu naznanjam, da sem s 1. novembrom 1930 otvoril na Dunajski cesti št. 9 svoj lastni

ZOBNI ATELJE

Priporoča se

JOŽE KAVČIČ
konc. zobotehnik

○ Fantovski odsek Šentpeterskega prosvetnega društva ima drevo ob 8 običajen sestanek. Pridite zopet vsi!

○ Znanstveno predavanje. V sredo 5. t. m. bo predaval v veliki dvorani Delavske zbornice dr. Mira Finkova, specialistka za ženske bolezni in poroštvo, o vplivu žlez na razvoj telesa s posebnim ozirom na spolne žleze. Začetek točno ob 20. Pobirajo se prostovoljni prispevki za kurjavo in razsvetljavo. Predavanje samo za ženske.

○ Hišni posestniki, ki niso vložili prijav dohodkov od zgradb za leto 1931 v oktobru t. l. se opozarjajo, da jih vložijo vsaj do 15. t. m. ter obenem v prijavi sami opravijo zamudo, da se izognejo s tem predpisu kazni po čl. 137 zakona o neposrednih davkih.

○ Med najlepšimi nagrobniki v Ljubljani je brez dvoma, kakor smo večeraj poročali, nagrobni spomenik v dr. Ivanu Šušteršiču. Ideja in načrt je delo g. arh. Plečnika, kar kaže že ves slog in duhovita izdelava. Zgolj po pomoti je bilo večeraj omenjeno ime g. arh. Vurnika.

○ Zganite se vendar! Za nami so prazniki. In spet bo preteklo leto, ko se bomo vračali na božje njive. Sedaj je še čas, da opozorimo na našo javno sramoto. Ko si stopal po pokopališču in se čudil raznim krasnim spomenikom, postavljenim zaslužnim pa tudi drugim ljudem, si naletel na grob z napisom: Davorin Jenku slovenskemu skladatelju 7. razred drž. real. gimn. (Realka). Začudil sem se, ko sem videl, da ta veliki mož, žigir državna himna »Naprej zastave Slave« in druge

ZIMSKE OBLEKE

raglane, suknje, trencheote in usnjate suknjiče kupite najceneje pri

Konfekejski industriji

JOSIP IVANČIČ, LJUBLJANA, Dunajska cesta 7

mnoge pesmi, ki se pojo dan za dnevom — nima niti najmanjšega spomenika. Hvaležni moramo biti dijakom, da so se spomnili tega moža. Njegov grob krasi državna trobojnica in mnogo cvetlic. Samo eno vrsto dalje leži, tudi s tako lično tablico okrašen, grob ravnatelja Glasbene Matice — Gerbiča. A na vojaškem pokopališču se dviga med ostalimi grobovi, poraščenimi s travo in drugo navlako, ves prenovljen grob vojaka Markoviča, padlega leta 1919, v bojih za osvoboditev Koroške. Tri grobove je okrasil ta razred. Koliko lepega bi lahko napravili vsi razredi vseh ljubljanskih šol? Davorin Jenku pa je naša dolžnost, da do prihodnjega leta postavimo dostojen spomenik.

○ Gremija trgovcev za Ljubljano in okolico, Zveza trgovskih gremijev dravske banovine ter Trgovsko dobrodelno društvo »Pomoč« so se večeraj preselili iz dosedanjih prostorov v nove, ki so v palači »Trgovski dom«, Gregorčičeva ulica. — Telefonske številke ostanejo dosedanje.

○ Po desni gor, po desni dol! V Ljubljani in okrog Ljubljane je nekaj ljudi vseh vrst, ki se zdaj ne znajo po ulicah in cestah hoditi, radi česar nastajajo na ulicah karamboli. Zato se je zgodilo, da so zadnje tri dni morali pešce proti pokopališču in nazaj grede policijski organi primerno poučevati, kako je treba v Ljubljani — hoditi! Prometni predpisi, naj si bodo za voznike ali pešce, so za to, da se izpolnjujejo! Torej enkrat za zmiraj: Po desni gor, po desni dol!

○ Razsvetljava pri carinarnici na Masarykovi cesti je vsa leta sem, odkar je zgrajena, ne le pomanjkljiva, marveč uprav — zanikarna! Vsi drugi objekti na železnici imajo kako žarnico, samo ta ne! Pa bi moralo poslopje imeti na vsakem vogalu in na stopniščih po eno, prostor med carinarnico in Resljevo cesto pa bi moral biti najmanj z eno srednjo obločno razsvetljeno. Sedanja tema v tem kotu je pa kakor nalašč kar vabljava za — vlomilce in tatove!

○ Javno stranišče v šentpeterskem parku je sedaj — po dolgem drezanju — razsvetljeno z električno žarnico. Ta postavka za to žarnico je pa morala baje priti v proračun za l. 1930/31. No pa! Da le svetli!

○ V nedeljo 9. novembra vsi k »Majarončku« na »Martinov večer«.

Zobozdravnik

M. U. dr. Stanko Javčar

ordinira od 5. novembra dalje dnevno od 1/3 pop. do 6; v petkih od 1/3 dalje na Starem trgu — pri Valvasorju.

Celie

Prosvetni večeri v sezoni 1930-31 v Celju

Kakor sedaj že preko dve zimi bo tudi letošnja zima priredilo KPJ v Celju serijo javnih predavanj pod naslovom »prosvetni večer«. Vsi večeri se bodo vršili redno ob ponedeljkih ob 8 zvečer in sicer ponajveč v novi veliki dvorani palače Ljudske posejilnice. Poleg tehtnega predavanja bodo vedno na sporedu večera še pevske, glasbene, recitacijske, deklamacijske in dramske točke, ki bodo po možnosti ali izpopolnjevale predavanje, ali pa tvorile samostojno zaključeno vsebino. Spored prosvetnih večerov bo sledeč:

I. 10. novembra 1930: Univ. prof. dr. Lambert Ehrlich: Ob 10 letnici koroškega plebiscita.

II. 17. novembra 1930: ravnatelj trg. akademije v Ljubljani dr. Böhm: Naše morje.

III. 24. novembra 1930: prof. Ivan Dolence: Naš Evangelist.

IV. 15. decembra 1930: Milan Skrbinšek, režiser ljubljanskega narodnega gledališča: Beseda o gledališču.

V. 22. decembra 1930: prof. Jan Sedivy iz Maribora: Ukrajina in Ukrajinci.

VI. 29. decembra 1930: Anica Lebarjeva: Zensko vprašanje.

VII. 5. januarja 1931: minister n. r. dr. Andrej Gosar: O smernicah in nalogah naše socialne zakonodaje.

VIII. 12. januarja 1931: kurat Fran Bonáč: Spomini na Sočo.

IX. 19. januarja 1931: Akad. slikar Rihard Jakopič: Moji tovariši.

X. 26. januarja 1931: dr. Stane Rape: Doživljaji v zračnem morju s posebnim ozirom na naše domače letalstvo.

XI. 2. februarja 1931 (na praznik ob pol 4 popoldne): dr. Blüml: Kaj je pravzaprav katoliška akcija.

XII. 9. februarja 1931: univ. prof. dr. Metod Dolenc: Pomen ljudskega prava na Slovenskem.

XIII. 16. februarja 1931: Nekaj za pust. Pester program.

XIV. 23. februarja 1931: dr. Fran Veber, univ. prof.: K 1700 letnici misleca sv. Avguštna.

XV. 2. marca 1931: docent dr. Ivan Robida: Slike iz blaznice.

XVI. 9. marca 1931: inž. Ferdo Lupša: Siam.

XVII. 16. marca 1931: katehet Ratej: Tebovlje.

XVIII. 23. marca 1931: univ. prof. dr. Gahs, Zagreb: Aktualno poglavje iz etnologije.

V javnem prometu

n. pr. na vlaku ali pa cestni železnici je nevarnost prehlada posebno velika. Tudi nalezljive bolezni se lahko razširijo.

Panflavin

pastile

razkužijo usno in žrelno duplino in so učinkovito obrambeno sredstvo pri takih nevarnostih.

IXX. 25. marca 1931: Materinska proslava. Predava pisatelj Fran Ks. Meško »O naši mater«.

Vstopnina k prosvetnim večerom je za sedez 4 Din, za stojišča 2 Din, ter je namenjena kritju razmeroma visokih režijskih stroškov. Predprodaja vstopnic se vrši vedno teden prej v pisarni Prosvetnega tajništva, Cankarjeva cesta 4, na večer predavanja pa eno uro pred pričetkom predavanja.

○ Dva čolna je voda odnesla. Ob zadnji visoki vodi je Savinja odnesla dva čolna. Eden je dolg 5 m, 60 cm širok, na obeh straneh koničast, znotraj belo preplešan, zunaj pa prepojen s katranom. Drugi je dolg 3 m, širok 40 centimetrov, zunaj in znotraj zeleno pleskan, s pokritimi konicami in je lahek otroški. Najditelj naj blagovoli prijaviti najdbo g. Ivanu Bregantju, kolodvor, Celje.

○ V celjski bolnišnici je dne 3. novembra umrla 65 letna prevzickarica Terezija Brečko iz Jurkloštra. Dne 1. novembra je bil Franc Pungartnik v gostilni Zmave v Soštanju. Tam se je nekaj spril s čevljarjem Markom Verbnikom, prišlo je do ravs, med katerim je Verbnik položil Pungartnika tako nemilo na tla, da je moral iskati Pungartnik vsled poškodb na levi roki pomoč v tukajšnji bolnišnici.

○ V celjski bolnišnici sta umrla na dan Vseh svetih 51 letni Ivan Škrinjari, kočar, 40 odstotni invalid iz Žiž pri Konjicah, ter 65 letni Andrej Zaler, posestnik iz Kranjčice v občini Sv. Jurij ob j. ž. Okolica. Zaler je umrl na posledicah poškodbe, ki jo je dobil dne 29. oktobra doma pri delu, ko ga je po nesreči udarilo oje voza v trebul. N. p. v m. l.

○ V Celju so umrli: Knjigovodji g. Jindri je umrla njegova komaj 28 dni stara hčerka Sonja. Na svojem stanovanju v Prešernovi ulici 21 je v nedeljo 2. novembra izdihnil obče znani bivši odvetnik in posestnik dr. Avgust Schurbi, star 82 let. V mestni ubožnici je istega dne izdihnil 86 letni mestni ubožec Jožef Semenik. N. p. v m. l.

Zagorje

Slovesnost za spomin mrtvih se je izvršila pri nas jako lepo. Na pokopališču se je zbral v nedeljo popoldne na tisoče ljudstva. Grobovi lepo okrašeni in razsvetljeni. Ko je duhovščina odmolila cerkvene molitve za ranke, so združeni moški zbori zapeli pod spretnim vodstvom g. organista Rozmana nekaj v srce segajočih žalostnik. Šli smo pred spomenik padlih. Tam zopet »Libera« in molitve, potem pa pevci pojo: »Oj Doberdoba« in »Vigred«. Spomenik je bil jako okusno okrašen in razsvetljen, kar priča o hvaležnosti in ljubezni do siromakov, katerih kosti krije tuja zemlja.

Zagorski nogometaši so s Hrastničani odigrali na Vsev svetnikov praznik prijateljsko tekmo. Iz Zagorja je igral klub Kat. prosv. društva mešan z moštvom SK Zagorje. Rezultat 9:0 na korist »Rudarja«, sportnega kluba iz Hrastnika. Kljub temu porazu pa je ta tekma velik korak naprej za Zagorjane. Prvi smo opazili pri Zagorjanih res sportno igrjo, česar pri začetniških klubih tako pogrešamo. Drugič pa so se pokazale pomanjkljivosti, na katere je moštvo SK »K. Prosvetno društvo« premalo pazilo. Zlasti bo treba trenirati tek in pa pravilno kritic. Discipline smo precej opazili. In tako je prav, ker sicer sport kakor e nogomet, izgubi svoj pomen in človeka res posurovi. Zagorski dečki, le naprej za ciljem po našem geslu: Zdrave duša v zdravem telesu!

Murska Sobota

Zemeljski ostanki petih jugoslovanskih vojakov, ki so v osvobodilnih bojih l. 1919. padli v Murski Soboti, so bili položeni sedaj v skupen grob, kjer se jim bo v doglednem času postavil tudi primeren spomenik.

Za praznike je šolska mladina grob lepo okrasila. Na križe so otroci obesili lepe vence. Grob sam pa so pokrili s smrekovimi vejicami in krasnimi šopki, tako da je bila prst popolnoma zakrita.

Ko se je spustil na pokopališče prvi mrak, se je zbralo okrog groba na stotine ljudstva. Ob njem se je postavila četa vojakov. Tik ob grobu so stali pevci. Ko so zapeli »Vigred se povrne« in druge žalostinke, je zavladal na pokopališču skrivnostni mir. Nekaj težkega je zajelo duše in iz src se je dvigala tiha zahvala onim, ki so prelili kri za našo svobodo. Četa je oddala častne strele.

Slava junakom!

★ Važna železniška konferenca. V ponedeljek, 3. t. m. predpoldne se je vršila v hotelu »Krona« železniška konferenca, katere so se udeležili zastopniki vseh gospodarskih ustanov v M. Soboti, Ljutomeru in G. Radgoni. Ker so sklepi konferen-ce zelo važni, bomo o stvari natančneje poročali.

Nalezljive bolezni so se začele zadnji čas zelo naglo širiti. V bolnišnico je pripelanih 10 otrok, ki imajo škrlatinko. Od večih strani so prišle prijave tudi o drugih vrstah nalezljivih bolezni. Dve nesreči na gimnaziji. V bolnišnici se zdravi neki Grille K., drugošolec na tukajšnji gimnaziji. Med odmorom so se dišaki igrali in ta si je zlomil nogo. — Med telovadbo pa si je kmalu nato strla roko V. Mariška, četrtošolka.

»Goričanka«. Na Goričkem prav dobro uspeva neke vrste rdeča jabolko, katero dotedaj ni imelo pravega imena. Na anketi za sadni izbor se je soglasno sklenilo, da se bo imenovalo to jabolko »Goričanka«.

Maribor

Organizacija usmiljenih src

Že desetletja vršijo v Mariboru mestne Vincencije konferenice za prostovoljno oskrbo siromakov in varstvo mladih. Vsi ti so v sklopu enega samega društva, ki se imenuje Vincencije. Brez vsiljivosti zbirajo Vincencije družbe od svojega članstva in od svojih dobrotnikov leone prispevke, s katerimi sestavljajo podpirajo številne obubožane mestne družine, zlasti še vdove in sirote pa jih obenem moralno dvigajo in prenavljajo.

Po svetovni vojni je nastal v mariborskih Vincencijevih konferencah kratak zastoj, dokler se niso konferenčne pravila prilagodila novim razmeram v kraljevini Jugoslaviji. Pa se danes ne uživajo Vincencije konferenice med mariborskim meščanstvom one popularnosti in onih simpatij, ki jih zasluži. Zdi se, da se prostovoljna kršč. karitas podcenjuje ter da je meščanstvo mnenja, da je z odplačevanjem mestnih doklad že splošno svojo krščansko in socialno dolžnost do onih, ki so v pomanjkanju in bedi.

Toda katoliški meščani ne smejo pozabiti, da brez prostovoljne kršč. karitas ni katoličanstva v duhu Kristusovega evangelja.

Več življenja je prinesla v delovanje Vincencijevih konferenc Dobrodelna pisarna, ki se je v začetku tekočega leta osnovala in že posluje v prostorih Stročkovne zveze na Koroski cesti 1 vsak torek in petek od 9—11. V načrtu je, da bo Dobrodelna pisarna dnevno dopoldne in popoldne poslovala, ko se dobi zdostni viri.

Nov korak za izdatneje podpiranje revnih družin je napravila Dobrodelna pisarna s uvedbo posebnih »legitimacij« za prostovoljno vplačevanje miloščin. V teku meseca novembra t. l. se bo tajnik Dobrodelne pisarne predstavljal mariborskim družinam in zasebnikom ter jim bo ponudil legitimacijo za odplačilo prostovoljne miloščine. Na legitimaciji se bo potrdilo, da je določnik vplačal primerni prostovoljni mesečni, četrtletni, polletni oziroma celoletni prispevek, ki ga naj Dobrodelna pisarna razdeli med reveže. Kadar se pa pojavi na durih sumljiv prejšnji in prosi za »podporo«, da se odpelje domov, v Zagreb, Ljubljano, v bolnišnico ali kakor se glasijo te iznajdljive preteve za »podporo«, tedaj naj mu stranka pokaže svojo legitimacijo, pa mu pove, da neno miloščino deli samo Dobrodelna pisarna na Koroski cesti 1.

Ni pa namen teh legitimacij izpreiti od običajne miloščine mestnih ubožcev, ki trkajo vsak petek na duri mariborskih meščanov. Za te naj kot doslej črta Maribor svojo tradicionalno krščansko usmiljenje.

»Reveže bodete vedno imeli,« zatrjuje evangelij Kristusov. Zato naj tudi kršč. karitas nikdar ne preneha lajšati bede potrebnih bratov in sester.

*

Novi inspektor mariborske glavne carinarnice. Vozstvo tujakšnje glavne carinarnice je po inspektorju Dragotinu Bognarju, ki odhaja te dni na svoje novo službeno mesto v Zagreb, prevzel carinski inspektor Stevo Rafajlovič, ki je doslej služboval v Sibeniku. Inspektorju Bognarju, ki si je v Mariboru v teku svojega službovanja pridobil vseobče simpatije, želimo na novem službenem mestu najlepših uspehov; inspektorju Rafajloviču pa, da bi se v Mariboru čim prijetneje in boljše počutil.

V Jugoslovanski strokovni zvezi bo drevi predaval prof. Sedivy o svetovni gospodarski krizi in delavstvu.

Mestni župan dr. Juvan se je večeraj popoldne z brzovalkom odpeljal v Belgrad, kjer se udeležil današnjega važnega zborovanja Zveze jugoslovanskih mest.

Kriza mariborskega gospodarstva... Aktivna tvrdke Sport — Roglič, nad katero je kakor smo že poročali, proglasil konkurz, znašajo 54.799 Din 55 par, pasiva pa 199.742 Din 40 par; aktivna kavarniškega podjetja Park-kavarna, nad katero se je kakor znano, tudi proglasil konkurz, znašajo 50.000—80.000 Din (presoja inventarja), pasiva pa 125.657 Din 70 par. Množič se konkurzi v Mariboru v poslednjem času pač najzgovorneje pričajo, v kako težko krizo je zašlo mariborsko gospodarstvo.

To ne bi smelo biti. V nedeljo dne 2. t. m. so se vršile na Mariborskem igrišču nogometne tekme. Od igrišča sem je prihajal hrup, vpitje in kričanje; tostran zidovja pa se je pomikala stolno-župnijska procesija na starem cerkvenem pokopališču: molitev, dostojanstvo, globoko občutje resnobe dne... Množica vernikov, ki so stali ob grobovih dragih svojcev, se je zgrajala. Zgrajala s polno upravičenostjo. Ali je bilo nujno potrebno, da se na dan, ko se vršijo pretrpetljivi pokopalski obredi, odigravajo nogometne tekme, in da li je bilo na drugi strani tudi nujno potrebno, da je bil ta pokalni turnir ravno na Mariborskem igrišču, v katerega bližini so se na svečan in spominu pokojnih primeren način vršili pokopalski obredi ter se obujali spomini na predrage rajnike?

Radi ponedeljskih nalivov so zopet priče vode naraščati, zlasti potoki kakor Pesnica, Ščavnica itd. Tudi z Meljskega hriba se je preko šentpeterske ceste kručilo kamenje, ki pa k sreči ni oviralo prometa.

V Ljudski univerzi poje v petek francoske moderne pesmi član pariške opere g. Pugelj. V ponedeljek dne 10. t. m. pa prične medijski del cikla »Rodbina in otroci« in sicer s predavanjem »Mat pred in po porodu«, ki ga ima dr. Toplak, specialist za ženske bolezni.

Zivahno je zanimanje za zimski sport v Mariboru. V ponedeljek zvečer se je vršilo v dvorani Prosvetne zveze izredno zanimivo ter poučno predavanje znanega dunajskega zimskosportnega pisatelja I. Koraneka o Koroski, smučem ruju in Savinjskih alpah. Koranek je tudi topot utrdil svoj sloves odličnega predavatelja. Predavanje je polnjalo kakšnih 120 krasno izdelanih skiopletnih slik; žal se barvane slike niso mogle profilirati. Predavanja se je udeležilo toliko občinstva, da je bila dvorana nabito polna, kar je viden dokaz naraščajočega zanimanja za zimski sport med Mariborci.

V prid revne študijske in radvanijske dece se vrši v soboto pri Senici v Studenih Martinov večer s pestrnim sporedom, ki ga priredi tamošnji krajevni odbor Rdečega križa. Dobiček je namenjen za božično in morsko letovanje revne študijske in radvanijske dece.

Obče nevarna. Kot tako označuje obtožnica 47 letno Genevovo Bračičeva, ki se je večeraj zagovarjala pred tujakšnim malim senatom radi zločinstva tatvine. Obtožbuje se namreč, da je 11. aprila t. l. v Zamarkovi ukradla Francu Kranerju iz zaklenjene omare 100 bankovcev po 1000 Din in 10 bankovcev po 100 Din, torej skupno 11.000 Din. Obtožbenka priznava tatvino; pravi pa, da je bila omara nezaklenjena. Bračičeva je za večkrat kanonizirana radi prestopka in hudodelstva tatvine in goljufije ter je obtožnica radi tega smatra za obče nevarno. Razpravo je vodil dr. Lesnik, Kolšek in Ažman urisodnika. Obtožbo je zastopal višji držav-

ni pravdnik dr. Jančič. Bračičeva je bila obsojena na tri leta ročnice, 5 let izgube častnih pravic in naknadni pridržek.

Mariborske gledališke abonente naproša gledališka uprava, da čimprej poravnajo novemborski obrok gledališkega abonmaja.

Meljsko pristanišče Dravske plovne splavalo po Dravi... Radi velikih zadnjih nalivov je meljsko pristanišče Dravske plovne prišlo pod vodo; vberaj so delavci skušali dvigniti omenjeno pristanišče nad gladino. Pri tem se je radi nepredvidnega dviganja pripetilo, da je pristanišče z obema pontonoma vred splavalo po Dravi.

Naljepša-hvala. Gosp. Josip Ajdišek je kot tretji mesečni obrok daroval za revne dijakke 100 Din; v isti namen je vplačal pri tujakšni podružnici dr. K. 100 Din, Zivelj posnemalec!

Avtohusno-prometne zadeve. Liningerjevo avtohusno podjetje opozarja občinstvo na voznik red, ki je edino pravilen in ki je objavljen v inštralnem delu lista.

S strehe je padel v Cvečični ulici 11 postavljač regljev Karel Cerkovnik; pri padcu si je zlomil desno nogo. Ponesrečenec so prepeljali v splošno bolnišnico.

Š hišne strehe pri popraviljanju neke strehe v Lajterspergu je padel 5—6 m globoko 40 letni krovce Koebe Anton. Pri padcu si je zlomil desno roko, ter si občutno poškodoval rebra. Pripeljali so ga v splošno bolnišnico. Stanje je precej resno.

Absolvent meštanske šole, brez staršev in sorodnikov, ki bi ga mogli podpirati, ter brez za poselitve bi rad proti primerni nagradi prevzel kakšno pisarniško delo. Naslove je oddal v upravi lista na Koroski cesti 1.

Trenchcoat, usnjeni jopiči, zimski plašči, Hubertus-plašči, snežni čevlji in snežni škornji, galosje, čez 300 vrst krzna, kakor tudi vso manufakturno blago na obroke, L. Ornik. Maribor, Koroska 9.

Ptui

Začetni tečaj francoskega jezika. Če se oglasijo zadostno število interesentov, bo francoski krožek v Ptujju otvoril začetni tečaj francoskega jezika samo za občinstvo. Ker se namerava tečaj takoj pričeti, naj se morebitni obiskovalci čimprej javijo na gimnaziji.

Gasilska veselica. 8. novembra zvečer priredi ptujska Prostovoljna požarna družba veliko jesensko veselico v prostorih Društvenega doma. Na programu so zanimive zabavne točke. Pričetek ob osmih zvečer.

Nova mehanična delavnica. G. Sirec, mehanikar v Ptujju, je priglasi lastno podjetje. Na svoje stroške je napravil moderno mehanično delavnico, kjer bo popravljaval avtomobile in podobna vozila. Podjetje se nahaja na Prosniškem prostoru.

Ljutomer

Slovenec pošiljamo ta teden brezplačno na ogled nekaterim cenjenim naslovom v Ljutomeru in okolici, z željo, da postanejo njegovi stalni naročniki in čitatelji. Slovenec je danes brez dvoma naš najuglednejši dnevnik, i po informacijski službi, i po ideji, ki jo zastopa. Jesenski in zimski večeri nam bodo nudili več prilike za branje. — Čudno se nam je delo, da smo imeli doslej v Ljutomeru več javnih lokalov, med njimi celo gostilne, kavarno in hotel, ki so bili brez »Slovenca«. Upamo, da bo za naprej drugače. Bomo videli.

Kranj

Odhod priljubljenega uradnika. Včeraj, dne 3. novembra je bil razrešen službene dolžnosti na sedanjem mestu podnadzornik finančne kontrole v Kranju g. Martin Petančič, ker je prestavljen za starejšino finančne straže v Novo mesto. Naša dolžnost je, da se v trenutku, ko se priljubljeni gospod Petančič poslovlja od nas in odhaja na novo službeno mesto, spomnimo na kratko njegovega šestletnega bivanja v Kranju. Kot vseskozi vreden in objektivni uradnik, si je g. Petančič pridobil simpatije; tako po kolegijskosti in korektnosti med svojimi tovariši, kakor med občinstvom po svojem prijaznem in pretrpetljivem nastopu. Vaakomur in vsem je vedno rad ustregel po svojih močeh in prilikah in je imel veliko prijateljev. Kot njegov naslednik je nadzornik fin. kontrole g. Torkar Ivan.

Objava interesentom! Ker adaptacijska dela za novi lokal »Krožka prijateljev Francijec« žal do danes še ne bodo končana, se vrši otvoritev francoskih tečajev šele danes teden, to je 12. t. m. Vse dotlej se še sprejemajo prijave za posamezne tečaje (na vodjo tečajev g. prof. Niko Kureta, gimnazija, Kranj). Na želje udeležencev bi se dal nadaljevalni tečaj razdeliti na dva dela, v zgodnji (vsak teden enkrat od 17. do pol 9. ure) ter v pozni tečaj (vsak teden enkrat od pol 9. do 20. ure). Osnovni tečaj se otvori, če bo dovolj udeležencev. Literarno-konverzacijski tečaj bi ostal nespremenjen.

Trbovlje

Brezsrčnost. Obratovodju zunanega obrata g. inž. Vidru je prejšnji teden nekdo zastropil dva čistočrtna psa-jazbečarja, kojih roditelji so bili prinešeni iz Nemčije, in so veljali okoli 5000 Din. Rodovnik zastropljenim jazbečarjem je bil znan za osem rodov nazaj, ter sta si bila popolnoma podobna. Sumijo, da je psa zastropil nekdo iz maščevanja. To maščevanje je tako nizkoto, da ga moramo javno žigosati ker je znano, da je g. inž. Vidra zelo dober človek.

Zadnja pot podstupa rudarja Peršeta. Sočutje rudarjev s ponesrečenim tovarišem Peršetom, je pokazal pogreb. Na zadnji poti ga je spremljala kilometer dolga vrsta tovarišev, večje število uradništva, lovci, ki so mu oddali na grobu salvo, rudniška godba itd. Bilo je resnično glnljivo opazovati sočutje, ki so ga skazali, in marsikatero oko je bilo ob slovesu solzno. Počivaj v miru!

St. Vid pri Ptujju

Dne 30. oktobra nas je zadela žalostna vest, da se je smrtno ponesrečil pilot Josip Satler. V petek zvečer so ga pripeljali domov. V soboto je bil pogreb, ki je pokazal, kako priljubljen je bil med farani. Pogreba se je udeležila šolska mladina z učiteljstvom, nad trideset vojakov, gasilci in domače dijaštvo. Na njimi je šla netašt množica ljudstva. Na grobu so bili trije govori, pri katerih ni ostalo skoro nobeno oko suho. Zadnjikrat smo mu pošiljali tople pozdrave, saj je bil poučen čel fari. Njegovim domačim izrekamo iskreno sožalje. Loškotu pa želimo vojni mir in pokoj.

Izvoz vina in vinarske zadruge

Ormož, 4. novembra.

Z ozirom na sestanek Vinarskih združenj v Mariboru dne 30. septembra t. l., ki je obravnaval izvoz naših vin v inozemstvo in kateri se bo v bodoče zamogel vršiti v smislu intencij Privlg. izvozne d. d. v Belgradu samo po Vinarskih združenjih, je sklical Vinarska posredovalna zadruga v Ormožu sestanek vinogradnikov iz ormoško-ljutomerskih gor na dne 2. t. m. v Ormožu. Tega sestanka se je udeležilo ca 50 vinogradnikov. Po daljši debati so bili sprejeti sledeči važni sklepi: Za organizacijo vseh vinogradnikov ormoško-ljutomerskih gor se skliče zbor vinogradnikov na dne 16. t. m. po rani službi božji v dvorano Klebarske gostilne v Ormožu z dnevnim redom: Poročilo o izvozu naših vin v inozemstvo po Vinarskih združenjih. Rešitev vprašanja kje tiči krivda, da je izvoz ljutomerskega vina v Nemško Avstrijo navezan na tako visoko uvozno carino, s čime je izvoz skoro do cela onemogočen. Znižanje tro-

šarine na vino z ozirom na okolnost, da trošarina že presega cene našemu vinu. Z visoko trošarino se povzroča draginja vinskega pridelka pri razprodaji na drobno in s tem znižuje konzum, na drugi strani pa pritiska na ceno mošta pri preših v vinu v kleti ter s tem ovira razprodajo na debelo, ker se vsak boji trošarine, ki jo mora plačati naprej. Zakon o vinotočih naj se omili v tem pravcu, da se vinogradniku dovolji točenje vina v isti občini, kjer stanuje in ne v oni, kjer ima svoj vinograd. Ker so cene vinskemu pridelku padle skoro za polovico, naj se zniža tudi davek na vinorodna zemljišča. Za nasade šmarnice se naj ne pobira dvojni davek to je od zemljišča in še od trte, nego naj se prepove prometna razprodaja pridelka, s čimer bo tudi izboljšanje šmarnice zagotovljeno. Vinogradniki ormoško-ljutomerskih gor na plan, udeležite se vsi brez izjeme zbora vinogradnikov dne 16. t. m., gre se za vaš stanovski interes in za izhod iz današnje težke vinarske krize. V slogi je moč. Vsi za enega — eden za vse.

Konkurzi v oktobru

Zagreb, 4. nov. p. Jugoslovansko društvo za zaščito upnikov v Zagrebu je evidentiralo v preteklem mesecu 42 (sept. 1930 30, 67 v oktobru lani), t. j. za 25 stečajev (37,5%) manj. Po pravnih področjih (številk se nanašajo na isti mesec v preteklem letu) je bilo v Hrvatski in Slavoniji 10 (9), v Srbiji in Crni gori 15 (48), v Sloveniji in Dalmaciji 6 (6), v Bosni in Hercegovini 3 (1), v Vojvodini 8 (3) konkurzov, skupaj 545 nasproti 909 v prošlem letu v istem času, t. j. 364 (40%) manj. Po pravnih področjih je bilo: v Hrvatski in Slavoniji 67 (78 manj, torej za 8,2%), v Srbiji in Crni gori 320 (725, manj 55,8%), v Sloveniji in Dalmaciji 81 (51, več 50%), v Bosni in Hercegovini 16 (11, več 45,4%), v Vojvodini 61 (46, več 32,5%), skupno 545 (902) stečajev. Prisilnih poravnay izven stečajev je bilo v preteklem mesecu 23, od tega: Hrvatska in Slavonija 8 (v oklepajih od 1. maja do 31. oktobra 48), Srbija in Crna gora 4 (16), Slovenija in Dalmacija 1 (16), Bosna in Hercegovina 1 (8), Vojvodina 9 (34), skupaj 23 (122).

Novi predsednik Trboveljske

V seji upravnega sveta Trboveljske premogokopne družbe dne 4. novembra t. l. je podal svojo demisijo g. Adolf Minh kot predsednik družbe. Ker je gospod izjavil to svojo odločitev za nepreklicno, je upravni svet vzel demisijo za vestranskim obžalovanjem na znanje, se zahvalil za njegovo neprecenljivo delo v dobitu družbe, in obenem z zadovoljstvom ugotovil, da lahko tudi v bodoče računa na skupno delo z omenjenim gospodom v upravnem svetu.

V tej seji je bil nadalje kooptiran v upravni svet g. André Luquet, častni guverner Banque de France, predsednik Crédit Mobilier français, podpredsednik Banque des Pays de l'Europe Centrale in obenem izvoljen za predsednika.

Z RAZSTAVE POIZKUSNEGA KROŽKA ZA UMETNA GNOJILA V KRANJU.

V ponedeljek, dne 10. novembra, t. l. ob 9 dopoldne se vrši v Ljudskem domu v Kranju izplačevanje nagrad razstavljalcem pridelkov iz letošnjega poizkusnega krožka umetnih gnojil na razstavi, ki se je vršila v Kranju 11. do 13. oktobra t. l. Ocenjevalna komisija je prisodila štiri prve nagrade, osem drugih nagrad in 74 tretjih nagrad za dobro uspele posamezne poizkuse. Razstavljalcem se bo razdelilo za 4360 Din nagrad. K nagradam so prispevali kr. banska uprava v Ljubljani, kmetijska družba, Agrikulturno-kemični urad v Zagrebu, tvornica za apneni dušik v Rušah ter »Fosfat d. d. v Zagrebu«. Ob tej priliki bo predaval okr. kmet, referent J. Sustić o poizkusnih krožkih in o praktičnih rezultatih letošnjih gnojilnih poizkusov. K predavanju imajo dostop tudi drugi kmetovalci.

SADNI OGLED V NAKLEM PRI KRANJU.

Sadjarška podružnica v Naklem priredi v nedeljo, dne 9. novembra t. l. v novi šoli v Naklem sadni ogled. Namen ogleda je, upoznati kmetijske sadjarje s sadnimi sortami vobče, predvsem pa s sortami po dočlenem novem sadnem izboru in pokazati vse tiste sorte, katere treba s pomočjo precepljanja odstraniti iz sadovnikov, ker ne odgovarjajo ne za domačo in ne kupčisko rabo. Ogled se otvori že v soboto 9. t. m. ob treh popoldne in bo odprt v nedeljo celi dan. V nedeljo 9. t. m. ob treh pop. bo predaval pri sadnem ogledu strok. pomočnik Alfonz Zdošek o sadjarstvu.

Tvornica papirja v Cačku, ki je last Pantiča in druga iz Belgrada je začela obratovati. Izdeluje vse vrste papirja: od najfinejših do boljšega papirja za pakiranje.

Borza

Dne 4. novembra 1930.

DENAR

V današnjem deviznem prometu so bili tečajni deloma evrstejši. Promet je bil večji kot včeraj, znatnejši le v devizi Praga. Privatno blago je bilo zaključeno v devizah Trst in Pariz, dotim je ostale zaključene devize dala Narodna banka.

Ljubljana. (V oklepajih zaključni tečaj.) Amsterdam 2274 bl., Berlin 1344—1347 (1345,50), Bruselj 787,13 bl., Budimpešta 988,50 bl., Curih 1.095,90 bl., Dunaj 795,85 bl., London 273,95—274,75 (274,35), Newyork 56,28—56,48 (56,38), Pariz 220,62—222,62 (221,62), Praga 167—167,80 (167,40), Trst 294,45 do 269,45 (295,45).

Zagreb. Amsterdam 2274 bl., Berlin 1344 do 1347, Bruselj 787,13 bl., Budimpešta 987—990, Curih 1094,40—1097,40, Dunaj 794,35—797,35, London 273,95—274,75, Newyork 56,28—56,48, Pariz 220,62—222,62, Praga 167—167,80, Trst 294,55 do 296,55.

Skupni promet brez kompenzacij je znašal 9,86 milj. Din.

Belgrad. Berlin 1344—1347, Bruselj 785,03 do 788,03, Curih 1094,40—1097,40, Dunaj 794,35 do 797,35, London 273,95—274,75, Newyork 56,25 do 56,45, Pariz 220,62—222,62, Praga 167—167,80, Milan 294,14—296,14.

Curih. Belgrad 9,1275, Amsterdam 207,50, Atene 6,685, Berlin 122,77, Bruselj 71,825, Budimpešta 90,20, Bukarest 3,06, Carigrad 2,44, Dunaj 72,63, London 25, 03125, Madrid 57,80, Newyork 515,40, Pariz 20,225, Praga 15,28, Solija 3,73, Trst 26,975, Varšava 57,75, Kopenhagen 137,80, Stockholm 138,25, Oslo 137,80, Helsingfors 138,25.

Dinar notira: na Dunaju (deviza) 12,5725, (valuta) 12,54.

VREDNOSTNI PAPIRI

V današnjem prometu so tečajni državnih papirjev ponovno oslabei. Zaključkov v Zagrebu v državnih papirjih sploh ni bilo, kar že dolgo časa ni bil slučaj. Bančni papirji beležijo le promet v Poljovanki in Prastedionu po včerajšnjih tečajih. Drugi bančni papirji so ostali v glavnem neizpremenjeni. Med industrijskimi papirji ni bilo nikakih zaključkov razen v Dravi ki je bila zaključena po neizpremenjenem tečaju. Razen Guttmanova so tendirali vsi industrijski papirji slabše ravno tako papirji paroplovnih družb. — Na belgrajski borzi je bila notacija 7% posojila Državne hipotekarne banke višja kakor notacija 7% Blerovega posojila.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 92 bl., 7% Bler. pos. 81,50 bl., Celjska pos. 100 den., Ljublj. kred. 122 den., Prastediona 930 den., Kred. zavod 170 do 180, Vevče 124 den., Stavbna 40 den., Split cement 400 bl., Ruše 280—300.

Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. pos. 83—86, agrari 553 bl., vojna škoda 427,50—428, (427,50—428,50), srečke Rdeč. križa 52 bl., 8% Blerovo pos. 91—92, 7% Blerovo pos. 80,25—80,75, 7% pos. Drž. hip. banke 80—80,75, 6% begl. obv. 71—71,50. Bančne delnice: Ravna gora 75 den., Hrvatska 50 den., Katolička 46—48,50, Poljo 56—56,50 (56), Kreditna 96 den., Union 191—1913 (191), Jug 79,50 den., Lj. kred. 122 den., Medunarodna 67 den., Narodna 8,100 bl., Obrtna 36 den., Prastediona 925—927,50 (925), Etno 135 den., Srbska 188, Zemaljska 130 do 132, Industrijske delnice: Nar. sum. 25 den., Guttman 132—139, Slaveks 50—55, Slavonija 200 den., Našice 1100 den., Danica 100—101, Pivara Sar. 190—200, Drava 230—237 (235), Sečeraana Osjek 295—300, Nar. ml. 20 den., Osj. ljev. 190 den., Brod. vag. 90 den., Union 90—115, Vevče 124 den., Isis 40 den., Ragusea 397—399, Oceania 215 den., Trboveljska 378—380.

Belgrad. Narodna banka 8,100, 7% inv. pos. 86—87, agrari 53, vojna škoda 446,50 11. 450 do 450,50, 12. 451, Tob. srečke 24, Srečke Rdeč. križa 45, 7% Bler. pos. 81—81,25, 7% pos. Drž. hip. banke 81,25—81,50, 6% begl. obv. 73,25.

Notacije državnih papirjev v inozemstvu: London: 7% Bler. pos. 79,50—81, Newyork: 8% Bler. pos. 90,50—92, 7% Bler. pos. 79,50—80,50, 7% pos. D. H. B. 79,75—80,50.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 87,10, Wiener Bankverein 17,15, Creditanstalt 47,05, Escompteg. 158, Union 23,75, Aussiger Chemische 160,75, Mundus 150, Alpine 19,50, Trboveljska 47, Leykam 3,90, Rima Murany 71,30.

Žitni trg

Tako na svetovnem kakor našem trgu traja slaba tendenca dalje in cene nazadujejo. Vendar je pa pri nas pričakovati stabilizacijo cen ali pa celo zvišanja v zvezi s povišanimi voznimi carinami in drugimi ukrepi, ki se pripravljajo.

V Ljubljani so notacije neizpremenjene.

Novi Sad. Promet: pšenica 20 vagonov, koruza 14 vagonov, moka 1 vagon. Tendence mlačna.

Sombor. Pšenica bač. Tisa šlep 80 kg 145 do 155 bač. okol. Sombor 78 kg 132,50—137,50, gbe. 79/80 kg 145—150, sr. 78/79 kg 130—135, slav. 78 kg 127,50—132,50, ban. Begašlep 79 kg 140—145, ban. Bega kanal 79/80 kg 138—140, ban. Donava šlep 79 kg 138—140, Oves: bač. sr. 132,50 do 137,50, Jecmen: bač. 64/65 kg 100—105, bač. letni 69/70 kg 140—150, bar. 70 kg 165—170, Koruza: bač. 102,50—107,50, bač. Donava šlep 105 do 110, bač. nova garnt. 65—70, bač. nova dec. jan. ladja Dunav 70—75, bač. posušena 85—90, Fižol: bač. uzančni 250—260, bač. mešani 145 do 150, Moka: bač. Og. Og. 255—265, 2. 225—235, 5. 195—205, 6. 160—170, 7. 100—110, 8. 75—80. Otrobi: bač. sr. 70—80. Tedenca neizpremenjena. Promet 195 vagonov.

Novi Sad. Pšenica: 79/80 kg; bač. 137,50—140, bač. Tisa šlep 145—147,50, gbe. 145—147,50, ban. Tisa šlep 145—147,50, ban. Bega šlep 142,50 do 145, gbn. 142,50—145, južno ban. 137,50—140, Oves: bač. sr. 135—140, Jecmen: bač. sr. 63/64 kg 105 do 110, Koruza: stara, bač. sr. 97,50—100, nova nova, bač. sr. 67,50—70, nova, bač. sr. dec. jan. 70—72,50, nova, bač. sr. marc. april, maj 90—92,50, ban. nova dec. jan. 67,50—70, sr. nova, posušena 85—87,50, sr. nova, posušena ladja 85—87,50, Moka: bač. Og. 245—255, 2. 215—225, 5. 185—195, 6. 155—165, 7. 110—115, 8. 7

Venizelos v Angori: grški zunanji minister Michalocopoulos (1), turški zunanji minister Tefvik Rudži bej (2), turški ministrski predsednik Izmet paša (3), grški ministrski predsednik Venizelos (4).

Kako umirajo živali

Stara izkušnja uči, da se vsaka živa stvar, ko se čuti bolno in bedno, umakne v kak skrit kotiček. Bolnik na postelji se obrne v steno, otrok se ves sključi in pokrije najraje še glavo. Tako se tudi bolna žival stisne v kako skrivališče, kjer obleži, dokler ne ozdravi ali pa je ne reši smrt.

Kakor nad ljudi — posebno v prejšnjih dobah, ko še niso poznali zdravstvenih uredb, in pa nad divja ljudstva, ko jim od zunaj prihajajoča civilizacija izpodkoplje naravne eksistenčne pogoje — prihaja veliko, splošno umiranje tudi nad živali. Tako izumirajo zveri in ptice kakor se krečijo gozdi in močvirja.

Pa tudi kužne bolezni povzročajo včasih velike pomore med živalmi. Tako se je ob koncu minolega stoletja pojavila v Afriki goveja kuga. Na milijone in milijone bivolov in velikih antilop je poginilo za njo. Stepe so bile dobesedno posejane z mrhovino in okostji poginulih živali. Prestrašene in oplasene so se ostale črede umikale iz okuženih krajev in z njimi so se mukoma vlekle neštete že bolne živali. Bolezen se je vedno bolj širila. Službo

velike zveri, je imela — kakor sodijo poznavalci — za posledico, da so se razplodili levi. Saj je teh krasnih zveri danes več nego kdaj prej, dasi jih neprestano zalezujejo številne lovske ekspedicije. Če prebiramo starejše potopise, se levi zelo redko omenjajo, in velja lev kot čisto izreden lovski plen. Danes je temu drugače. Danes je v Afriki lažje, vsakdanjeje ustreliti leva kakor pa v Evropi lisico. Najbrže je bila pred leti zadela levji rod podobna katastrofa kakor kasneje govedo, in razredčila njihove vrste. Da pa potopisi nikoli ne omenjajo, da bi bili potniki naleteli na mrtve leve, je pripisati okolnosti, da so se bolne živali umikale v gosta skrivališča in tamkaj poginile.

Sicer pa v tropičnih krajih žareče solnce, nočni hlad in rosa zelo pospešujejo razkroj mrhovine in v par letih razpadejo tudi najdebelejše kosti.

Zanimivo je, da živali ne hodijo umirati v svoje brloghe, kjer spe, marveč v druga skrivališča. Skoraj nikdar ni najti mrtvih živali ali njih lastnih okostij po zajčjih, lisicah, sviševih rovih itd. Neki južnoameriški lovec na vidre je preiskal na stotine vidrinih dupel, v katerih so živele neštete generacije, kar so pričale ogromne množine ribjih in drugih kosti, toda v nobeni ni zasledil vidrinega okostja. Kakor znano se ranjena vidra potopi v vodo, zagriže na dno v rastlinje in korenine in tamkaj pogine.

Predvsem pa ne smemo pozabiti: svobodna žival živi v naravi v večnem boju, močnejši požirajo šibkeje, in to od velikih roparic pa doli do najmanjših žuželk.

Duhovne vaje za pisatelje

V Franciji se že deset let redno vsako leto prireajo duhovne vaje za katoliške pisatelje. Letos jih je vodil znameniti duhovni voditelj in pisatelj p. Bessieres. Udeležba je bila tako velika, da se bodo poslej vršile v dveh skupinah: prve v septembru, druge v oktobru. Septembra bodo imeli duhovne vaje predvsem pisatelji učiteljskega stanu (ki imajo tedaj počitnice), oktobra pa časnikarji in poslanci. Duhovnih vaj se morejo udeležiti tudi inozemci in duševni delavci vseh vrst.

Pokopališča — sprehajališča?

V berlinskem občinskem svetu so komunisti vložili predlog, da naj se mestna pokopališča izpremene v sprehajališča. Pristojni cerkveni krogi se takim zahtevam nikakor ne nameravajo ukloniti in naglašajo, da so pokopališča itak vedno odprta in jih more vsakdo obiskati. Da bi pa postala pokopališča igrišča za mladino in sprehajališča za razuzdane, more zahtevati le nekulturen človek ali pa kdo, ki so mu znamenja krščanstva celo na pokopališču na poti.

Dober nauk

Pod tem naslovom piše belgrajsko emigrantsko »Novoje vremeja«, št. 2853, o volilnem pismu dunajskega nadškofa kardinala Pifflla, ki ob priliki avstrijskih parlamentarnih volitev dne 9. m. m. vernike opozarja na nevarnost boljševiških nauk za družino in Cerkev ter priporoča »kristjansko in Cerkev zvesto katoliško stranko«. List izvaja:

»To pismo nekam čudno doni na naša ušesa. Ruski izobraženci so bili prepričani, da mora Cerkev ostati izven politike pa strank, da ne sme v politiko poseči tudi takrat, če grozi slednja uničiti vse moralne splošnočloveške temelje in torej Cerkev samo. Zapadnoevropski katolicizem ne pozna tega predsodaka. Odkrito in ne da bi se zmenil za očitke o strankarstvu, povsod, na prižnici in v parlamentu, se bori zoper javne struje, ki nasprotujejo Kristusovim naukom. Ta borba je uspešna. Katoliške stranke igrajo v Evropi velpomembno vlogo, ker zajezujejo naval protikršćanskih nauk in ščitijo osnove kulturne človeške družbe... »Pravoslavna stranka« — ali ni res, da to nekam tuje doni za nas? Ampak, če so sojene naši izmučeni domovini še nove izkušnje, bi ji utegnili izkazati slična pravoslavna stranka, organizacija vernikov, velike usluge... Usoda nas je vrgla iz domovine, da bi se učili. Ne smemo torej zamuditi pouka. Učimo se pri katolikih! — V. Gordovskij.«

Lord Gorrel, pesnik in pisatelj, ki postane menda naslednik lorda Irwina kot indijski podkralj.

Dedščina, ki je nihče ne mara

Dunajski listi so nedavno objavili oklic, v katerem so se pozivali dediči grofa Adalberta Sternberga, naj prijavijo svojo pravico do dedščine. Oklic pa ni zalegel, ker zapuščina niti od daleč ne pokriva pokojnikovih dolgov in so vsi zakoniti dediči: pokojnikov brat grof Leopold, sestra Eleonora grofica Vanderstraten, otroci pokojne sestre grofice Haugdwitz i. dr. dedščino brezpogojno odklonili. Dedščino je odklonila tudi češkoslovaška država, ki bi ji po zakonu, če ni drugih dedičev, pripadla dedščina. Upniki so že zarubili vse grofovo imetje, celo pohištvo. Pri tem se je izkazalo, da je bil dal grof, ko so ga po vojni iz Avstrije izgnali, prepisati svoje stanovanje na Dunaju na svojega komornega strežaja. Ko se je smel kasneje vrniti na Dunaj, se je nastanil pri svojem komornem slugi enostavno kot podnajemnik. — Grof Adalbert Sternberg je bil v zadnjih letih pred vojno član avstrijskega parlamenta in po svojih mnogoštevilnih aferah in posebnostih splošno znan.

Kaznilnica slaba šola

Kaznilniška uprava ameriškega mesta Massachusetts objavlja statistiko, ki ugotavlja zelo žalostna dejstva. Izvršili so bili poizvedbe, kaj se je zgodilo s 500 kaznjenci, ki so v letih 1921. in 1922. prestali svojo kazen in bili izpuščeni na svobodo. Dognali so, da se je 80 odstotkov kaznjencev takoj zopet lotilo nepoštenega »rokodelstva«. Vsi so bili zopet v ječi. In nobeden izmed njih se zaradi tega ni ogorčeval. Večina od njih se je bila že v rani mladosti — s štirinajstimi leti — seznanila z ječo in se nanjo hitro privadila; čim so prišli na svobodo, so takoj zopet padli. Tako je i tu izkušnja potrdila, kar dušeslovci in moralisti vedno naglašajo, da je kaznilnica slaba šola za mladino.

Prilikavec zrasel v orjaka

V Zdravniški družbi na Dunaju se je te dni predstavil nad dva metra visok orjak s prekomerno velikimi rokami in nogami. Mož je doma z Zgornjega Štajerskega, kjer sta razširjena kretentstvo in golša. Sedaj je star 31 let, a je bil do svojega 21. leta prilikavec. Pri vojaškem naboru so ga zaradi premajhne rasti in duševne zaostalosti proglasili za neposobnega. Toda z 21. letom je začel nenadoma rasti; rastle mu je tudi golša, vid mu je pa pešal. Zdravniki so ugotovili novotvorbo na možganskem privesku, s čimer se rada družijo prekomerna rast. Sedaj nameravajo izvršiti operacijo, ki bo možu vrnila dober vid, obenem pa tudi ustavila nadaljno rast. Slučaji, da bi se odrasčen prilikavec razvil v orjaka, so zelo redki.

Kulturni obzornik

Koncert g. Puglja

V ponedeljek, dne 3. t. m., je imel v filharmonični dvorani koncert sodobnih francoskih samospevov g. Mirko Pugelj. Koncert sta priredila Francoski inštitut pa Glasbena Matica v Ljubljani. Pred koncertom je g. lektor imel kraje predavanja o francoskem modernem programu, med koncertom je pa g. Pavel Debevec podajal opazke k posameznim točkam in čital slovenske prevode izvajanih francoskih pesmi.

V naših razmerah je bilo potrebno, da se močno opozori na koncert, ker je prišlo v navado, da so koncerti skoraj vsi prazni. Kljub temu pa, da so časopisi storili vse, da opozore ljudi na koncert in pevca, je bil koncert dosti slabo obiskan. Če pogledamo obisk, recimo nogometnih tekem, pa poset umetnostnih prireditev, moramo reči, da čul za plemenito in lepo v ljudeh v isti meri peša, kakor raste pokvarjenost. Preko te boleče točke so ponekod v Evropi že prišli, pri nas pa je treba ukreniti še vse, da se razmere izboljšajo. Izboljšati je treba pa ljudi, umetnost pa fustal temu nista vzrok. Rad bi človek vedel, kaj današnja mladina sploh še na svetu zanima? Če še mladina nima smisla za lepo in dobro — kako naj gledamo v bodočnost?

G. Pugelj je podal petindvajset pesmi dvajsetih različnih francoskih avtorjev, da nam je v precej značilnih primerih ponazoril ves razvoj francoske moderne zadnjih petdesetih let: Ropartz, Castillon, Fabre, Satie, Severac, d'Indy, Despas, Debussy, Duparc, Paulenc, Milhaud, Weckerlin. Program je bil res lepo izbran in je dobro umetnostno označil izbrane avtorje. Žalibog nam je ta mehkužna harmonika, ki bohotno živi povsod, danes zelo tuja in prazna. Nikjer nobenega zdravega linearnega zaplodka, nikjer nič prijemljivega, konkretnega, le božanje ušes in neko ljubko žuborenje z vonjivimi akordi, med temi pa ljubeznivo in vpludno francosko kramljanje v tekstu. Teksti starejših in zmernejših so polni romantike, mlajši ljubijo humoristične in groteskne tekste. Kdo bi hotel Francoze žaliti? Toda ta umetnost je dokaz, da tvorna kulturna sila zapada, zlasti romanskega, peša, da je zaostal v zunanostih in formalizmu in da ne more več voditi evropske estetske kulture, kakor jo je vodil od XVII. stoletja dalje. Tu morajo nastopiti nove, neizrabljene sile, ki bodo prinesle novo glasbo, na duhovni in ne več ušesni podlagi temelječo.

Kar se Pugljevih pevskih in umetniških kvalitete tiče, so mnenja med pevskimi učenjaki in strokovnjaki fatalno deljena. Podpisani ne znam presojati, ali mora imeti pevec za milimeter bolj ali manj odprta usta pri tonu ce. pravim pa, da je g. Pugelj eden največjih umetnikov-interpretov, kar smo jih več let nazaj čuli. Kako je znal iz vsake izmed petindvajsetih pesmi izvesti njeno umetnostno zrno, kako mu vse, kar zna in more, služi le kot sredstvo najčistejšega in najplemenitejšega umetniškega izraza — kako je znal doživljeno in inteligentno poglobljeno oživiti vsako podrobnost — to mi je dokaz redke umetniške kvalitete. Koliko nians je v njegovem predavanju teh navidez brezbarvnih, deklamiranih pesmi, ki zgolj tu pa tam narastejo do patosa, koliko prav francoske finese in detaljiranosti, pa uprav naše izrazne sile! Pri vsem tem izborna vokalizacija, izobraženi vsi možgi pevski registri, katere pevec po mili volji uporablja, ogromna dinamična skala, ki mu ni ornament, nego nujno potrebno, ekonomski rabljeno izrazno sredstvo, velik obseg, izborna šola francosko fine tehnične smeri. Pevec je doma na lirskem in dramskem polju in zmožen se kakor dober igralec živeti nemara v vsak genre. Če bi imel silnejši glas, bi bil izborna operna moč, tako mu pa moremo na koncertnem odru zaleteti že najlepših umetniških uspehov.

Naj bi ostal naš reden znanec in bi se po večkrat oglašil na koncertih, pa podal še boljše programe iz okvirja moderne.

*

M. Humeč: Domači vrt. Praktičen navod, kako ga uredimo, obdelujemo in krasimo. Pojasnjeno s 102 podobama in 2 barvanima slikama. Druga predelana in pomnožena izdaja. — Ljubljana, 1931. Založila Jugoslovanska knjigarna. — Kako nujno potrebno nam je kratko, a zato vendarle izčrpno in vsestransko vporabno delo višjega sadjarskega nazornika M. Humeč, o negi domačega vrta, dokazuje že dejstvo, da je knjiga doživela v razmeroma kratkem času drugi tatis. — Nova izdaja je odlikuje v vsakem pogledu: vsebinsko je temeljito razširjena in izpopolnjena, podob je kar 33 več nego v prvi izdaji, ako sploh ne štejemo obeh barvnih slik; papir je izvrsten in vsa zunanja oprema knjige je trpežnejša, tako da smo skratka lahko ponosni, da jo imamo. — Po uvodnih besedah, pri katerih je važno poglavje: Temeljni pojmi o življenju rastlin, je razvrščena tvarina na dva dela: Splošno vrtnarstvo, ki obsega poglavja o uredbi domačega vrta, o pripravi zemlje in gnojenju ter o glavnih vrtnarskih delih; Posebno vrtnarstvo s poglavji o zelenjadarstvu (posebno močno razširjeno in izpopolnjeno v novi izdaji), o sadnem drevju na domačem vrtu, o okrasitvi vrta, o gojitvi sobnih rastlin ali lončnic ter o vrtnarskih opravilih v posameznih mesecih. — Knjiga obsega 234 strani velike oblike ter velja broširana 42.—, v celo platno vezana Din 54.—. Naroča se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Novembrska »Mladika«.

Poleg nadaljevanja »Kamnarjevega Jurija« (France Seljak) in »Zametnih stopinj« Henry Bordeaux — Krista Hafner) vsebuje novembrska »Mladika« nadaljevanje vrlo poučne razprave iz anatomije »O snoveh v našem telesu (plini)« (dr. Janez Plečnik) ter nadaljevanje potopisa »V Severno ledeno morje« (dr. A. Serko), ki je opremljen z lepimi fotografskimi posnetki. — Zvezek nosi v ostalem pečat Vseh svetlih, bodisi na strani, ki je posvečena drobnim pesnitvam (Vinko Zitnik, Jan Plestenjak, Gustav Strniša in zlasti Janko Samčev sonet »Dom mrtve ljubice«), bodisi v izbiri slik (Vrsta nagrobnih spomenikov, Carlos Schwabe: Angel smrti, Axel Ender: »Vstal je...« Krasočevče fotografije). »Zalostinke« Kochanovskega v T. Debeljakovem prevodu in celo črtica »Njena slika« (Adam Milkovič) spadajo v novembski okvir. — Pester, kakor navadno, je drugi del zvezka, ki vsebuje v »Pisanem polju« šedivjev potopis »Križem po Bolgariji«, posmrtnico vnetemu koroškemu narodnemu delavcu, nadebudnemu mladeniču dr. Zdravku Zwitterju, spominčico na desetletnico koroškega plebiscita in kratak življenjepis Jana Kochanovskega. Lepo študijico o »Naših nagrobnikih« je napisal dr. Dobida. Izmed ostalih bogatih prispevkov naj omenimo še članka: »Vsakdanja opravila v sodobnem gospodinjstvu« (Štefanja Humeč) in »Iz duhovnega življenja družine« (Milica Grafenauerjeva).

† Prelat dr. Jožef Schofer, voditelj banskega Centuma. Pokojni prelät, ki je bil ena najmarkantnejših osebnosti v badenskem političnem življenju, je umrl nenadoma, star 64 let.

grobarjev so prevzele stepne zveri: levi, leopardi, hijene, šakali, jastrebi, milani, marabuji so našli bogato oblozno mizo. Ni jim bilo treba več hoditi na lov. Vseposvodi so ležale mrtve in umirajoče živali, povsodi so se komaj še vlekle obolele. Tako so opravljale roparice posle zdravstvene policije. Antilope in bivoli, ki so ušli kužni smrti, so pa tudi imeli zelo ugodne pogoje za obstanek in nov razplod, kajti zveri jih niso nadlegovale, paša je bila obilna in med njimi so bili pač le posebno krepki in zdravi eksemplari. Dejansko so se kmalu razplodile nove črede in zaprle vse nastale vrzeli.

Obila krma, ki so jo leta in leta imele

Mussolini blagoslovlja novi prapor rimske milične legije.

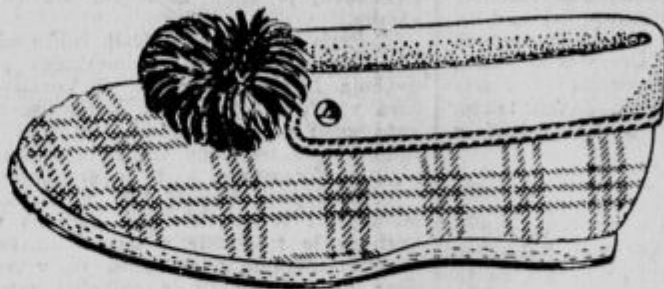
ČEVLJE ZA DOM

potrebujete, ko pridete domov, da se odpočijejo
Vaše noge, in zjutraj, ko vstanete iz gorke po-
stelje, da se ne prehladite. Preskrbeli smo vse
naše prodajalne z veliko množino po nizki ceni,
da se more z njimi preskrbeti cela rodbina

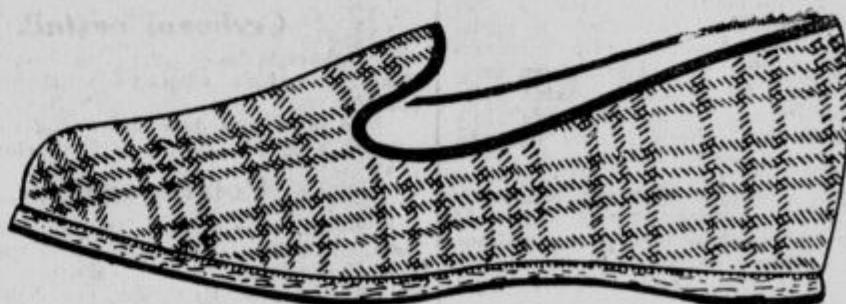
PRODAJAMO:

Moške čevlje za dom	Din 59 ⁻
Zenske čevlje za dom	Din 49 ⁻
Otroške po velikosti	od Din 19 ⁻ do Din 39 ⁻
Moške iz toplega sukna z usnjenim podplatom . . .	Din 59 ⁻
Zenske iz toplega sukna z usnjenim podplatom . . .	Din 49 ⁻
Otroške visoke, iz toplega sukna z usnj. podplatom	
od št. 19 do 24	Din 39 ⁻
od št. 25 do 28	Din 49 ⁻
od št. 29 do 34	Din 59 ⁻

Rata

Din 49⁻

Din 59⁻

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1:50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas . . . 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Službe iščejo

Gospodinja
srednje starosti, išče me-
sta. Ponudbe pod »Miren
značaj« na upravo.

Izvežban cirkulist
išče službo. - Naslov v
upravi lista štev. 12.682.

Starejša oseba
bivša prvovrstna kuha-
rica, išče zopet primer-
ne službe v kak sanato-
riji ali kaj sličnega; gre
tudi k samski osebi kot
gospodinja, najraje na de-
želo. - Naslov v upravi
Slovenca pod št. 12.671.

Žagar - gaterist
zmožen popravil in bru-
šenja žag, išče službo. -
Ponudbe upravi »Slov.«
pod »Gaterist« št. 12.674.

Krojaški pomočnik
išče službo, najraje v
bližini Ljubljane. Kržiš-
nik Jožef, Zadobje - Go-
renja vas n. Škof. Loko.

Službodobe

2 kroj. pomočnika
sprejem takoj. Iv. Mo-
raus, Glinice 17, pošta št.
Vid nad Ljubljano.

Učenka za pletenje
se sprejme. - Naslov v
upravi lista štev. 12.620.

Kmetskega fanta
vajenega tudi konj, se
išče za stalno službo. -
Naslov: Ljubljana VII,
Podmiljščakova ul. 4.

Vajenca
sprejem za pekovo
obr. Hrana in stan pri
mojstru. Drugo po dogo-
voru. Karel Bele, pekars-
ki mojster, Rožna doli-
na, cesta II, št. 14, Vič.

Dekle
(najraje Gorenjko), ki zna
dobro kuhati, takoj sprej-
me Vera Kasumović, so-
proga zdravnika, Kopriv-
nica, Hrvatsko. Plača 400
dinarjev.

Pošteno dekle
veščo kuhanja in gospo-
dinjstva, sprejem takoj.
Ponudbe pod šifro »Ta-
koj« na upravo »Slov.«

Mesarsk. pomočnika
sprejem. - Naslov pove
uprava lista štev. 12.691.

Potniki
za razpečevanje popolno-
ma novih, ne premočljivi-
vih čevljev, se sprejmejo
po deželi. - Ponudbe pod
»Štrpae« upravi »Slov.«

Zastopnike
sprejem za obiskovanje
privatnih strank na de-
želi. Predmet je dobička-
nosen in ne sezonski. -
Zaslugek dnevno 200 Din.
Ponudbe na upravo Slo-
venca pod »Zastopniki«.

Pouk

Šoferska šola
prva oblast. konc. Ča-
mernik, Ljubljana, Dunaj-
ska c. 36 (Jugoslovi). -
Tel. 2236. Pouk in prak-
tične vožnje.

Vnajem

Pisarniške prostore
se odda v najem v hiši,
Dalmatinova ulica št. 3,
visokopritličje, s 1. febru-
arjem 1931. - Poizve se
pri g. Smielowski, Rim-
ska cesta 2/I.

Stanovanja

Snažno sobico
meblirano, v I. nadst.,
oddam takoj solidni go-
spodini. - Poizve se v
trafiki, Resljeva c. 24.

Stanovanje
2 sobi, kuhinja in prit-
likline oddam s 1. dec. -
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 12.668.

Dvoje stanovanj
po 2 sobi, predoba, ku-
hinja, kopalnica, pritlikli-
ne ozir., stanovanje štiri
sobe, predoba, kuhinja,
kopalnica dva balkona,
komfort, predvsem lepa
solnčna lega, oddam za
takoj. - Naslov v upravi
Slovenca pod št. 12.606.

Porestva

Stavbena parcela
744 m², na voglu Černe-
tove in Verovškove ulice,
naspr. novi šišenski cer-
kvi, naprodaj. - Vprašati
pri Evgeni Golob, Kne-
zova ulica 29.

Prodaj vilo
enodružinsko. - Naslov v
upravi lista štev. 12.665.

Hišo
novozidano, v Mariboru,
6 sob, 2 kuhinji, podkle-
teno, parketirano, elek-
trična napeljava, zemlji-
šča 877 m², takoj prodam.
Potrebne kapitala Din
70.000. Ostalo vknjiženo.
- Naslov v upravi »Slov.«
v Mariboru.

Objave

Izjava.
Nismo plačnik dolgov, ki
jih napravi Andrej Zima
(Kovač). - Rodbina Zima,
Gorje 1 - Bled.

Prodajmo

Volna, bombaž,
nogavice in pletenine v
veliki izbiri pri Karl Pre-
log, Ljubljana, Židovska
ul. 4 in Stari trg 12.

Žaganje in drva
odpadek od parketov od-
daja v vsaki količini par-
na žaga Lavrenčič & Ko,
Ljubljana, Vošnjakova ul.
16, za gorenjskim kolo-
dvorom.

Meh
kovaški in ključavničar-
ski, se prodaj. - Naslov v
upravi pod št. 12.457.

Philipsov jubilejni

pianino
s petletnim jamstvom do-
bite edinole pri Minki
Modic, Cojzova cesta 9.

Puhasto perje
čisto čohano po 48 Din
kg, druga vrsta po 38 Din
kg, čisto belo gosje po
130 Din kg in čisti puh
po 250 Din kg. Razpoši-
ljam po poštnem povzetju.
L. BROZOVIC - Zagreb,
Ilica 82. Kemična čistil-
nica perja.

Spalnice
moderne, kakor tudi raz-
no drugo pohištvo, vedno
v zalogi po najnižjih ce-
nah. - Matija Andlovic,
strojno mizarstvo, Ko-
menskega ulica 34.

2 Singer šival. stroja
naprodaj po 1600 Din. -
Poizvedbe pri upravi
št. 12.621.

Dve omari
ena za obleko, druga za
perilo in obleko, prodam
za 1200 Din zaradi se-
itve 12. nov., in posteljo
s predalom za 100 Din. -
Zaloška cesta 65.

Kovaški meh
okrogel, na 2 cilindra, v
dobrem stanju in vrtni
stroj, skoraj nov, oboje
za 1600 Din naprodaj. -
Zajc, Zgor. Gameljne 43,
št. Vid nad Ljublj.

Naprodaj
večja množina prvovrst-
ne gline. - Naslov v upr.
»Slov.« pod št. 12.666.

Kupimo

Vrednostne
papirje
srečke, obligacije, delnice
kupi upravnštvo »Mer-
kur«, Ljubljana, Selenbur-
gova ulica 6/II, tel. 30-52.

Avtomobilisti
in motociklisti pozor! -
Kupujem avto- in motorne
plašče, vsake količine. -
Just Gostinčič, meh. de-
lavnica, Maribor, Tatten-
bachova ulica 14.

Zahvala

Stavbeniku gosp. FRANJU VRABLU v MA-
RIBORU, Radvanjska cesta 20, se zahvaljujem
za njegovo nesebično in solidno izpeljavo grad-
nje moje nove hiše v Pekrah št. 13, ter ga kot
strokovnjaka in zavednega slovenskega podjet-
nika toplo priporočam.

Pekre, dne 3. novembra 1930.

PETER ZORKO, gostilničar.

Skornje

za dame in gospode, ka-
kor tudi vso drugo obu-
tev, nabavite najugodnejše
pri Kosu, Tržaška cesta,
»Stan in dom«.

Krušno moko

in vse mlevske izdelke
vedno sveže dobite pri
A. & M. ZORMAN
Ljubljana, Stari trg št. 32.

Tvrdba A. VOLK

Ljubljana, Resljeva cesta 24.
nudi najceneje vse vrste
pšenično moko in druge
mlevske izdelke.

Zahtevajte cenik!

Čitajte in širite
»Slovenca«!

Protizipadanju las

in boleznim lasišča je
»Ines« edino uspešno

sredstvo. 1 lonček 38 Din.
»Ines«, Ljubljana, Mero-
sodna ulica 1.

Velika izbira, nizke cene
R. MIKLAVIC - Pri školi
Ljubljana
Ljubljana, Vošnjakova ulica - Medar-
ska ulica - Pred Škofijo

Zahvala

Za premnože dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli
ob smrti naše ljubljene sestre, svakinje in tete, gospe

Marije Korsika roj. Pock

zasebnice

za poklonjeno krasno cvetje in vence, kakor tudi vsem onim
številnim prijateljem in znancem, ki so našo nepozabno po-
kojnico v tako častnem številu spremili na njeni zadnji poti,
se prav iskreno zahvaljujemo.

Ljubljana, dne 4. novembra 1930.

Zalujoči ostali.

Javljamo žalostno vest, da je naša mati, stara mati,
tašča itd., gospa

Marija Levar roj. Lovko

danes, po dolgem trpljenju, v 80. letu starosti v Gospodu za-
spala. - Pogreb drage nam pokojnice se bo vršil v sredo,
dne 5. novembra ob ¼ 4 popoldne iz hiše žalosti, Grubarjevo
nabrežje št. 8, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 4. novembra 1930.

Marija Ogrin, Fani Levar, hčeri. Tomaž, Lojze, Ivan, Josip,
sinovi. Ivan Ogrin, zet. Marija, Frančiška in Lojzika, sinuhe.
Vnučki in pravnuki.